

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky na roky 2023 - 2029 s výhľadom do roku 2034

Slovinky

Prioritná oblasť 1: Moderná a inovatívna obec

Rozširovať a naplňať vnútorný potenciál územia obce, založený na dobudovaní dopravnej a technickej infraštruktúry, podporovať miestne hospodárstvo a zaviesť moderné a inovatívne prvky v rámci obce.

Prioritná oblasť 2: Obec atraktívna pre všetkých

Podporiť skvalitnenie občianskej, športovej a kultúrnej vybavenosti obce.

Zvýšiť atraktivnosť obce a zlepšiť kvalitu života pre jej obyvateľov a návštevníkov.

Prioritná oblasť 3: Eko obec

Zabezpečiť kvalitné životné prostredie pre obyvateľov obce a návštevníkov.

Podporiť nástroje smerujúce k ochrane životného prostredia.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLOVINKY NA ROKY 2023 – 2029 (S VÝHLADOM DO ROKU 2034)

„Novovytvorený“

Plánovacie obdobie	2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)
Schvaľovací orgán	Obecné zastupiteľstvo obce Slovinky
Identifikácia územnej samosprávy, pre ktoré sa dokument spracováva	Obec Slovinky
Dátum schvaľovania	30.10.2023
Členovia riadiaceho výboru participatívnej tvorby PHRSR	Zadávatel' tvorby stratégie: Mgr. Mária Kopnická, starostka obce Gestor tvorby stratégie: Mgr. Mária Kopnická, starostka obce Koordinátor tvorby stratégie: Mgr. Judita Spišáková, externý manažment
Gestor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Mgr. Mária Kopnická, starostka obce, maria.kopnicka@slovinky.dcom.sk
Koordinátor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Mgr. Judita Spišáková, externý manažment, spisakovajudita@gmail.com
Tím pre koordináciu participatívnej tvorby PHRSR	Poslanci obecného zastupiteľstva: Ing. arch. Matej Ferenc Bc. Gabriela Kopnická, MBA Mgr. Lucia Sabová Ing. Peter Oeser Peter Ďorko Peter Zavada, zástupca starostky obce Ing. Jana Bencková
Adresa zverejnenia PHRSR na webovom sídle zadávateľa tvorby stratégie	www.obecslovinky.sk

1. Základné východiská procesu tvorby a obsahu

1.1. Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev)

1.1.1. Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR	Zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schváleného uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017.						
1.1.2. Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR	PHRSR bude schvaľovaný Obecným zastupiteľstvom obce Slovinky.						
1.1.3. Partneri	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="403 808 671 1144">Dotknutá verejnosť</td><td data-bbox="671 808 1500 1144">Verejnosť, ktorá má aktívny záujem o tvorbu PHRSR. - fyzické a právnické osoby dotknuté procesom tvorby a implementácie PHRSR, konkrétne: - fyzické osoby staršie ako 18 rokov, - právnické osoby, - občianske iniciatívy tvorené fyzickými osobami staršími ako 18 rokov, ktoré podpíšu spoločné stanovisko k návrhu strategického dokumentu. </td></tr> <tr> <td data-bbox="403 1144 671 1317">Hlavní aktéri rozvoja</td><td data-bbox="671 1144 1500 1317">Všetci obyvatelia obce, ktorí majú záujem o účasť na procese rozhodovania, tvorby PHRSR a jeho implementácii: - obyvatelia obce, - fyzické a právnické osoby so sídlom v obci Slovinky. </td></tr> <tr> <td data-bbox="403 1317 671 1525">Hlavní sociálno-ekonomickí partneri</td><td data-bbox="671 1317 1500 1525">Všetci obyvatelia obce, ktorí majú záujem o účasť na procese rozhodovania, tvorby PHRSR a jeho implementácii: - obyvatelia obce, - fyzické a právnické osoby, vrátane podnikateľských subjektov. </td></tr> </table>	Dotknutá verejnosť	Verejnosť, ktorá má aktívny záujem o tvorbu PHRSR. - fyzické a právnické osoby dotknuté procesom tvorby a implementácie PHRSR, konkrétne: - fyzické osoby staršie ako 18 rokov, - právnické osoby, - občianske iniciatívy tvorené fyzickými osobami staršími ako 18 rokov, ktoré podpíšu spoločné stanovisko k návrhu strategického dokumentu.	Hlavní aktéri rozvoja	Všetci obyvatelia obce, ktorí majú záujem o účasť na procese rozhodovania, tvorby PHRSR a jeho implementácii: - obyvatelia obce, - fyzické a právnické osoby so sídlom v obci Slovinky.	Hlavní sociálno-ekonomickí partneri	Všetci obyvatelia obce, ktorí majú záujem o účasť na procese rozhodovania, tvorby PHRSR a jeho implementácii: - obyvatelia obce, - fyzické a právnické osoby, vrátane podnikateľských subjektov.
Dotknutá verejnosť	Verejnosť, ktorá má aktívny záujem o tvorbu PHRSR. - fyzické a právnické osoby dotknuté procesom tvorby a implementácie PHRSR, konkrétne: - fyzické osoby staršie ako 18 rokov, - právnické osoby, - občianske iniciatívy tvorené fyzickými osobami staršími ako 18 rokov, ktoré podpíšu spoločné stanovisko k návrhu strategického dokumentu.						
Hlavní aktéri rozvoja	Všetci obyvatelia obce, ktorí majú záujem o účasť na procese rozhodovania, tvorby PHRSR a jeho implementácii: - obyvatelia obce, - fyzické a právnické osoby so sídlom v obci Slovinky.						
Hlavní sociálno-ekonomickí partneri	Všetci obyvatelia obce, ktorí majú záujem o účasť na procese rozhodovania, tvorby PHRSR a jeho implementácii: - obyvatelia obce, - fyzické a právnické osoby, vrátane podnikateľských subjektov.						

1.2. Obsahové východiská

1.2.1. Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR	Obec Slovinky identifikovala nasledovné okruhy problémov a impulzov pre spracovanie aktualizácie resp. nového PHRSR: - skvalitnenie a zefektívnenie zavedeného systému strategického riadenia rozvoja obce, s cieľom priblížiť sa k občanovi (vypočítať jeho potreby vedúce ku kvalitnejšiemu životu v obci), pretože obec Slovinky má mimoriadny záujem o zavedenie riadenia, ktoré je bližšie občanom; - politický dôvod - záujem zlepšiť kvalitu života občanov a podmienky pre ekonomické aktivity v obci,
--	--

	- legislatívny dôvod - povinnosť vyplývajúca zo zákona a ďalších právnych noriem; - vplyv zmeny vonkajších podmienok rozvoja napr. nová Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Partnerská dohoda s Európskou úniou pre nové programové obdobie, ako aj medzinárodné dohody ako napríklad Agenda 2030, akčné plány iniciované subjektmi územnej spolupráce a zároveň schvaľované uznesením vlády SR alebo príslušnými orgánmi územných samospráv); - zistenie, že existujúce PHRSR, už neriešia aktuálne výzvy a problémy; - splnenie podmienok pre prístup k finančným zdrojom, prípadne iným rozvoj podporujúcim zdrojom; - možnosť nového prístupu k riešeniu problémov obce - tzv. smart prístup.
1.2.2. Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štruktúrie stratégie PHRSR	Územie obce Slovinky - ako samostatný územný a správny celok, kde jej základnou úlohou, a to nielen pre potreby tohto PHRSR, bude starostlivosť a všestranný rozvoj o územie a o potreby jej obyvateľov.
1.2.3. Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov	V rámci primárnej analýzy obce Slovinky prebehne pre účely spracovania PHRSR aj zhodnotenie relevantnosti existujúcich nadradených a súvisiacich strategických dokumentov, zhodnotenie doteraz zrealizovaných stratégií, politík a koncepcií implementovaných na všetkých úrovniach, vrátane definovania príležitosti a konkurenčných potenciálov a limitov územnej samosprávy obce v kontexte jej okolia. PHRSR obce Slovinky bude nadväzovať najmä na: - Integrovanú územnú stratégiu samosprávneho kraja, pod ktorú obec spadá - Národnú stratégiu regionálneho rozvoja SR - Koncepciu územného rozvoja Slovenska - Partnerskú dohodu medzi EÚ a SR na roky 2021 – 2027 - Agendu 2030 - Program Slovensko 2021 – 2027
1.2.4. Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR	Etapa 1.– Identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHRSR a rozhodnutie o začatí prípravných prác Obdobie: 02/2023

Popis etapy: Cieľom tejto fázy je predovšetkým zistiť, či je potrebné spracovať PHRSR a na akej hierarchickej úrovni, alebo postačí pripraviť iba jeho aktualizáciu. Obsahom fázy je vykonanie predbežných analýz, ktoré jednoznačnejšie vymedzujú výzvy, problémy, či impulzy, zmapujú ich obsah a rozsah a overia, nakoľko je možné danú výzvu alebo problém riešiť v rámci už jestvujúceho PHRSR, prípadne je potrebné PHRSR aktualizovať alebo spracovať nový PHRSR. Výstupom prvej fázy je vytvorenie zadania, aktivácia či vytvorenie kapacít, a plán postupu tvorby PHRSR resp. jeho aktualizácie.

Etapa 2. – Pripravné práce, spracovanie a schválenie vstupnej správy vrátane predbežnej vízie

Obdobie: 03/2023

Popis etapy: Cieľom Fázy 2 je vypracovanie podkladov a následné ich spracovanie do Zámeru PHRSR, ktorý slúži na zabezpečenie kompetentného schvaľovania potreby vypracovania nového PHRSR, resp. jeho aktualizácie tak, aby prebehol efektívne a bol zárukou kvalitného spracovania strategického dokumentu a vytvoril predpoklady pre úspešnú implementáciu.

Po schválení zámeru PHRSR zo strany Zadávatel'a a za zabezpečeného finančného krytia v rozpočte sa bude môcť pristupovať ku tvorbe nového PHRSR alebo jeho aktualizácii.

Konkrétne kroky etapy:

Krok 2.1. Personálne zabezpečenie - zostavenie prípravného tímu.

Krok 2.2. Organizácia prípravných prác.

Krok 2.3. Detailnejšia analýza potreby a impulzov na spracovanie, resp. aktualizáciu PHRSR.

Krok 2.4. Analýza možností reakcie na potrebu a impulzy pre spracovanie PHRSR, resp. jeho aktualizáciu, návrh rozhodnutia o postupe, charaktere a obsahovom zameraní.

Krok 2.5. Návrh cieľového zamerania/predbežnej vízie PHRSR (resp. jeho aktualizácie).

Krok 2.6. Predbežná identifikácia kľúčových partnerov a ich postavenia pre proces participácie pri spracovaní a implementácii PHRSR a ich polohy v participatívnom procese tvorby a implementácie PHRSR.

Krok 2.7. Návrh koordinačnej štruktúry procesu tvorby PHRSR.

Krok 2.8. Návrh postupu a harmonogramu participatívnej tvorby a schvaľovania PHRSR.

Krok 2.9. Odhad potreby zdrojov (ľudských, finančných, dátových, iných) pre tvorbu PHRSR, resp. jeho aktualizáciu a návrh rozpočtu.

Krok 2.10. Vytvorenie Plánu riadenia rizík tvorby stratégie.

Etapa 3. – Inventarizačná, analytická a prognostická fáza spracovania PHRSR

Obdobie: 03/2023

Popis etapy: Inventarizačná, analytická a prognostická fáza je prvou časťou tvorby samotného PHRSR nadväzujúc na výstupy prípravných prác v 4 polohách:

- definície kľúčového zamerania/vízie a hlavného cieľa,
- definície kľúčových výziev, problémov, impulzov a možných riešení,
- súboru identifikovaných zdrojov zozbieraných, zhodnotených a sprístupnených informácií,
- definície postupu spracovania a identifikácie partnerov pre tvorbu a implementáciu stratégie.

Cieľom aktivity je: doplniť znalostnú bázu tak, aby boli identifikované nielen výzvy, problémy a impulzy doterajšieho, ale aj očakávateľného vývoja relevantné pre obec, ale predovšetkým identifikované všetky vnútorné (prírodné, sociálne, ekonomické, technické, procesné) potenciály a zdroje budúceho vývoja.

Etapa 4. – Stanovenie vízie, strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR

Obdobie: 04/2023

Popis etapy: Obsahom tejto fázy tvorby stratégie je spresnenie vízie a hlavného cieľa a určenie priorít a strategických cieľov PHRSR opierajúc sa o výstupy prípravnej, inventarizačnej, analytickej a prognostickej fázy.

S ohľadom na možnosť čerpania zdrojov zo štátneho rozpočtu a štrukturálnych fondov EÚ je nutné, aby boli priority a strategické ciele PHRSR obce Slovinky priamo naviazané na

priority a ciele Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, priority a ciele definované v Partnerskej dohode medzi EÚ a SR a ďalších programových dokumentoch pre čerpanie EŠIF na obdobie 2023 - 2029.

Kroky tejto fázy sa dajú rozdeliť na dve časti. V **prvej časti** (kroky 4.1. a 4.2. Metodiky tvorby PHRSR) ide o overenie, modifikáciu resp. doplnenie vízie, hlavného cieľa, definovanie priorít a strategických cieľov.

V **druhej časti** (kroky 4.3. až 4.5. Metodiky tvorby PHRSR) sa definuje stratégia pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priority a strategické ciele PHRSR, ktoré tvoria jadro PHRSR.

Etapa 5. – Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov

Obdobie: 04/2023

Popis etapy: V tejto fáze sa identifikuje strategický prístup, postup a nástroje (opatrenia, aktivity, programy a projekty) akými sa v časovej následnosti a priestorovej súvislosti realizujú jednotlivé kroky stratégie. Cieľom tejto fázy je navrhnuť vlastnú stratégiu, ktorou dosiahne naplnenie celého systému počínajúc víziou až po systém cieľov PHRSR.

Etapa 6. – Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR

Obdobie: 04-09/2023

Popis etapy: Cieľom tejto fázy je vypracovať podrobný plán implementácie stratégie obsiahnutej v PHRSR. Podrobný plán implementácie stratégie je integrálnou súčasťou PHRSR a definuje predovšetkým:

- časový harmonogram implementácie stratégie a v jeho rámci konkrétne úlohy pre implementáciu navrhovaných nástrojov vrátane subjektov zodpovedných za ich splnenie a určenie výstupov realizácie týchto úloh, ktorý je reprezentovaný akčným plánom implementácie;
- implementačnú štruktúru vrátane systému riadenia implementácie PHRSR, v ktorej musí byť predovšetkým presne definovaná úloha jednotlivých subjektov zapojených do

realizácie PHRSR, pravidiel a procesy riadenia implementácie stratégie a plán riadenia rizík;

- systém monitorovania a transparentného hodnotenia a naplňovania cieľov stratégie, ktoré zapracovávajú;
- plán využitia zdrojov vrátane zostavenia finančného plánu implementácie stratégie.

Etapa 7. – Prerokovanie a schvaľovanie návrhu PHRSR
Obdobie: 10/2023

Popis etapy: Integrálnou súčasťou fázy schvaľovania je široko koncipovaný proces prerokovania tohto dokumentu s partnermi, dotknutou verejnosťou a dotknutými orgánmi a následného zapracovania ich námetov a pripomienok z participatívneho procesu v prvej časti tejto fázy.

Výstupom tohto participatívneho procesu môže byť úprava návrhu materiálu PHRSR tak, aby bola bližšie k očakávaniam jednotlivých partnerov a verejnosti.

Návrh PHRSR upravený na základe výstupov procesu prerokovania je predložený gestorom na schválenie v príslušnom orgáne územnej samosprávy obce Slovinky.

2. Analytické východiská

2.1. Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií

Jedným zo strategických dokumentov obce bol Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky, ktorý bol schválený v roku 2017.

Na základe výstupov z vyššie uvedených analýz a na základe prieskumu verejnej mienky, ktorý bol realizovaný dotazníkovým zisťovaním, prostredníctvom médií, a ako i osobným zisťovaním, boli v obci Slovinky pre roky 2017-2021 identifikované priority v niekoľkých oblastiach:

HOSPODÁRSKA OBLASŤ	Technická infraštruktúra
	Dopravná infraštruktúra
	Cestovný ruch
	Partnerská spolupráca s inými subjektmi
SOCIÁLNA OBLASŤ	Rozvoj bývania
	Sociálna infraštruktúra
	Školstvo, kultúra a šport
	Obecné (verejné) priestory a služby
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	Ochrana ŽP a majetku obyvateľov obce
	Protipovodňové opatrenia

V rámci týchto priorít boli naplánované a následne zrealizované projekty, ktorých prehľad uvádza tabuľka nižšie. Slúži zároveň ako projektová základňa obce Slovinky, na ktorej je možné budovať a plynulo nadviazať nové projektové zámery a vízie v horizonte 2023 – 2029.

Od roku 2017, kedy bol spracovaný, schválený a prijatý predchádzajúci Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce prešla obec viacerými pozitívnymi zmenami a realizovala viaceré rozvojové projekty, ktoré skvalitnili život obyvateľov aj návštevníkov obce, regiónu a jeho okolia. Obec sa zapojila do prípravy a následnej realizácie viacerých investičných projektov. Obec úspešne využila aj nenávratné finančné prostriedky a ďalšiu grantovú pomoc v prospech vlastného rozvoja a mohla tak realizovať prioritné investičné aktivity, na ktoré by veľmi ťažko vedela vyčleniť finančné prostriedky z vlastných zdrojov. Zrealizované projekty mali pozitívny dopad na zlepšenie kvality života v obci.

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

Č.	Názov projektu	Termín realizácie	Výška NFP	Poskytovateľ
1	Rekonštrukcia MŠ a ŠJ	31.12.2018	271 526,75 €	Ministerstvo hospodárstva SR Operačný program Kvalita životného prostredia
2	Multifunkčné ihrisko	2022/2023	45 859,66 €	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
3	Rekonštrukcia objektu Osvetová beseda – Komunitné centrum v obci Slovinky	2018 - 2023	257 500,00 €	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
4	Obecný športový klub Slovinky – Rekonštrukcia objektu „zasadačka“	2020 - 2022	22 936,85 €	Vlastné zdroje
5	Obecný športový klub Slovinky – rekonštrukcia a modernizácia objektu šatní	2020 - 2022	72 600,00 €	Vlastné zdroje
6	Rekonštrukcia Vyšného cintorína	Začatá v roku 2022		Vlastné zdroje
7	Rekonštrukcia verejného osvetlenia			Vlastné zdroje
8	Miestna komunikácia Slovinky Zákuť	2018	37 873,67 €	Vlastné zdroje
9	Miestna komunikácia, časť: odbočka zo štátnej cesty, okolo fary smerom na Poráčsku dol. Po križovatku a od križovatky vľavo po č.d. 260 - 270	2017	33 153,58 €	Vlastné zdroje
10	Miestna komunikácia, časť – cesta k pravoslávne mu kostolu	2017	5 938,34 €	Vlastné zdroje
11	Regenerácia okolia OcÚ	2016 2022	6 031,08 € (dlažba pri OcÚ) 8 808,06 € (javisko)	Vlastné zdroje
12	Modernizácia autobusových zastávok	Priebežne (2020)	1 155,70 €	Vlastné zdroje
	Kanalizácia a ČOV obce Slovinky	2022 projekt pre územné konanie	10 000,00 €	Vlastné zdroje

2.2. Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov

Výzvy a potenciály	Socioekonomické	- vyváženosť štruktúry obyvateľstva z hľadiska produktivity, aktivity a pohlavia, - fungujúce poľnohospodárske družstvo, - vzdelaný a kvalifikovaný ľudský potenciál, - existencia podnikateľských subjektov pôsobiach v obci v oblasti obchodu, priemyslu, - dobré podmienky pre rozvoj služieb, - dobré podmienky pre rozvoj cestovného ruchu, - dobré podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva, - vytváranie podmienok pre rozvoj podnikania.
	Územno-technické	- atraktívne prírodné prostredie, - blízkosť rekreačných oblastí (Krompachy Plejsy, Poráčska dolina, Turzov, Zahura), ako možného základu pre rozvoj turizmu, - objekty vhodné pre podnikanie v agroturistike, - aktívny prístup miestnej samosprávy k rozvoju cestovného ruchu. - dostupné nevyužívané stavebné objekty bývalých baní
	Prírodno-environmentálne	- vhodné prírodné a podnebné podmienky, - doriešený odvoz a skládky tuhého komunálneho odpadu, - vypracovaný program odpadového hospodárstva, - realizácia separovaného zberu odpadu.
	Kultúrne	- využívanie prírody v okolí na zimné a letné športové aktivity, - kultúrne podujatia, - každoročné tradičné kultúrnospoločenské podujatia.
	Inštitucionálno-organizačné	- stretnutia občanov s predstaviteľmi samosprávy, - ochota obyvateľov spolupodieľať sa na rozvoji obce.
Problémy a limity	Socioekonomické	- nezamestnanosť obyvateľov obcí v produktívnom veku, - nezamestnanosť absolventov škôl, - absencia výrobných podnikov v obci, - absencia základných a doplnkových služieb, - stagnácia rozvoja malého a stredného podnikania, - slabý rozvoj remeselnej výroby, - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva vyplývajúca z nezamestnanosti v regióne,

		- slabá informovanosť o možnostiach podnikania a samozamestnania zo strany štátu.
	Územno-technické	- nedostatočná infraštruktúra, - nedostatok finančných prostriedkov z rozpočtu obce na rekonštrukciu miestnych komunikácií, - nevybudované parkovacie plochy v obci, - nedostatočná infraštruktúra pre rôzne športové a voľnočasové aktivity.
	Prírodno-environmentálne	- nezáujem mladých o poľnohospodárstvo, - nedostatočné využívanie daností pre rozvoj turizmu a agroturizmu, - malý rozvoj aktivít pre rekreačné účely, - zlý stav poľných a lesných ciest, - nevyužitý potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia cestovného ruchu v regióne.
	Kultúrne	- slabá tradícia folklóru, - nedostatočný záujem občanov o obnovenie tradícií v obci, - obyvatelia sú prevažne konzumenti a nie tvorcovia kultúrnych akcií v obci.
	Inštitucionálno-organizačné	- nevybudovaná obecná kanalizácia, - nedobudovaný vodovod, - nedostatok prípadne nedostupnosť finančných zdrojov.

2.3. Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala

Nulový variant

Za predpokladu, že nebudú realizované žiadne opatrenia navrhovanej stratégie PHRSR, tzv. nulový variant, je možné predpokladať nasledovný lokálny dopad na zraniteľnosť obce:

Z pohľadu ekonomického a podnikateľského prostredia v obci

- odchod mladých ľudí do zahraničia,
- znížená atraktivita územia obce/regiónu pre investorov,
- nemožnosť získať externé zdroje pre obec na podporu rozvoja,
- silná konkurencia na trhu,
- neukončené budovanie technickej infraštruktúry v obciach.

Z pohľadu poľnohospodárstva

- zmena klimatických podmienok,
- nevyužitie pôdneho fondu obce,

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

- neatraktívnosť práce a podnikania v poľnohospodárstve,
- devastácia životného prostredia,
- prírodné kalamity.

Z pohľadu technickej a dopravnej infraštruktúry

- navýšenie počtu investičných akcií v obciach a ich finančná náročnosť,
- stagnácia vybudovania kanalizácie pre jej finančnú náročnosť,
- nemožnosť získať externé zdroje na dobudovanie technickej infraštruktúry.

Z pohľadu životného prostredia

- ohrozenie zdrojov pitnej vody v obci nadmerným používaním umelých hnojív a pesticídov,
- nemožnosť získať externé zdroje pre tvorbu a údržbu životného prostredia,
- prírodné katastrofy (záplavy).

Z pohľadu kultúry, školstva a športu

- hrozba papučovej kultúry obyvateľstva,
- dôsledkom zlej sociálnej situácie rodín je kultúra na poslednom mieste v rodinnom rozpočte,
- slabý sponzoring športu a kultúry zo strany súkromného sektora,
- bezcieľne trávenie voľného času mladými ľuďmi v obci,
- zanedbaním pozornosti v oblasti tradícií a remesiel obce stratia svoju osobitosť.

Z pohľadu občianskej vybavenosti

- vlastníci pozemkov nebudú súhlasiť s odpredaním pozemkov pre nové individuálne bytové výstavby podľa územného plánu obcí,
- nedostatok finančných prostriedkov na výkon samosprávy a zlepšenie občianskej vybavenosti obce,
- nedostatku finančných prostriedkov na plánované rozvojové aktivity obce.

Z pohľadu cestovného ruchu

- nepochopenie turistického potenciálu obce - nevyužitie daností pre rozvoj cestovného ruchu,
- izolovanosť – nezapojenie sa do združení v regióne, ktoré pomáhajú rozvoju cestovného ruchu,
- neprispôsobenie kvality a množstva poskytovaných služieb v súlade s požiadavkami návštevníkov obce,
- nedosiahnuteľná konkurencia v oblasti cestovného ruchu.

Dopady vyššie uvedených bodov bez aktívneho prístupu obce je možné zovšeobecniť nasledovne:

- Zníženie počtu pracovných príležitostí v obci
- Migrácia prevažne mladého obyvateľstva a z toho vyplývajúce starnutie obyvateľstva
- Nespokojnosť obyvateľov s kvalitou infraštruktúry a občianskej vybavenosti
- Vyčerpanie financovania rozvojových aktivít z vlastných zdrojov
- Strata záujmu obyvateľov participovať na veciach verejných

2.4. Identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia

Nasledujúca tabuľka ilustruje potenciály, výzvy, limity a problémy vyplývajúce z vývoja vo vonkajšom prostredí obce Slovinky.

Výzvy a potenciály z vonkajšieho prostredia:	Limity a problémy z vonkajšieho prostredia:
Potenciál získať nenávratný finančný príspevok z EÚ zdrojov pre krytie investičných zámerov v obci	Malý záujem investorov o menšie obce.
V rámci Mikroregiónu existuje možnosť vytvárať spolupráce založené na synergii s obcami	Nedostatočne rozvinutý cestovný ruch v okolí obce/mikroregiónu.
V blízkom okolí obce funguje rozvinutý cestovný ruch.	Zlý stav životného prostredia v okolí obce/v mikroregiónu.
Možnosť prilákať investorov.	Nepochopenie potenciálu disponibilných rozvojových zdrojov obce.

2.5. Výstupy SWOT analýzy pre voľbu typu stratégie

Tomuto bodu je z pohľadu tvorby PHRSR venovaná mimoriadna pozornosť nakoľko výzvy, potenciály, limity a problémy vytvárajú väčšinou vzájomne previazaný logický hierarchický systém. Preto v tomto bode nedôjde len k identifikácii samostatných javov, ale najmä vzájomných väzieb a ich príčinných súvislostí. Následne budú výstupy tohto kroku spracované vo forme stromu výziev a problémov, ktorý tento systém a jeho väzby vizualizuje. Samotný strom je potom možné následne použiť k zadefinovaniu logického systému, teda stromu, cieľov a opatrení, ktoré sa budú vzťahovať na identifikované výzvy, potenciály, limity a problémy.

Silné stránky	Slabé stránky
• autobusové zastávky • v obci je obecný vodovod • obec je z väčšej časti plynofikovaná • obec je vybavená materskou školou a základnou školou • dostatok voľnej pracovnej sily • ochota zo strany samosprávy riešiť zlé ekonomickú a sociálnu situáciu miestneho obyvateľstva • možnosť osídľovania a budovania rodinných domov	• v obci nie je vybudovaná kanalizácia a ČOV • nedobudovaný kamerový systém obci • nedostatok oddychových zón pre deti a mládež, mladé rodiny, matky na materskej dovolenke a pre dôchodcov • zlý stav rigolov • nevyhovujúci stav verejného osvetlenia • nedostatok vlastných finančných zdrojov obce na financovanie rozvojových a investičných projektov

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

• výborná spolupráca s okolitými obcami • detské ihrisko • futbalové ihrisko • multifunkčné ihrisko • ochota spolupráce miestneho obyvateľstva pri rozvoji obce • komunitné centrum • opatrovateľská služba • pošta • dostatočne preslnené, avšak technicky zle prístupné, a preto nevyužívané plochy vhodné pre využitie solárnej energie • topografické členenie a s tým spojená dostupná polohová energia vodných tokov pre možnú výrobu elektrickej energie • prosperujúci lesnícky a drevospracujúci priemysel • dostatok priemyselne využiteľných plôch	• malé možnosti rekreačno-športového využitia v obci • nedostatočné možnosti základných a doplnkových služieb • nedostatočná prevencia voči kriminalite a možným protispoločenským konaniam • nedostatočný kamerový systém • nedostatočné využívanie daností pre rozvoj turizmu a agroturizmu • nevyhovujúci technický stav úsekov miestnych komunikácií • nevyhovujúci technický stav úsekov chodníkov • nedostatočná infraštruktúra • absencia výrobných podnikov v obci • nedostatok vhodných priestorov pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím • absencia sociálnej starostlivosti pre starších občanov • absencia zdravotného strediska • nedostatok obecných pozemkov a ich roztrieštenosť • slabá ekologická uvedomelosť občanov • nedostatočné separovanie a zhodnocovanie odpadov • nedostatočné využívanie prírodného potenciálu • nedostatočné využitie obnoviteľných zdrojov energie v prospech rozvoja obce • nevyhovujúci stav hasičskej zbrojnice
Príležitosti	Ohrozenia
• využitie čerpania štrukturálnych fondov EÚ na rozvojové aktivity obce • potenciálni investori – firmy realizácia opatrení na zvýšenie bezpečnosti ako občanov, tak aj návštevníkov • vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov • vybudovanie cyklochodníkov	• negatívne sociálne prostredie • ekonomicky stagnujúci región – pretrvávajúce negatívne dopady hospodárskej krízy • slabá osвета v oblasti ochrany životného prostredia • nárast produkcie komunálneho odpadu • dlhodobá nezamestnanosť • zanedbávanie podpory štátu v oblasti malého a stredného podnikania

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

• existencia turistických atrakcií v blízkom okolí / mikroregiónu obce• zlepšovanie podnikateľského prostredia• dobudovaním prvkov technickej infraštruktúry zabezpečiť ďalší rozvoj podnikateľských aktivít v obci• možnosti rekvalifikácie obyvateľov• rozvoj športových a rekreačných aktivít s možnosťou využitia prírodného potenciálu územia• potencionálna spolupráca s okolitými obcami• podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie• predchádzanie vzniku odpadov• zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov obce• realizácia opatrení smerujúcich k udržaniu kvality životného prostredia• rekultivácia brownfieldov a ponechaných stavebných objektov bývalých baní. Primerane dobrá dostupnosť rekreačných území v susedných obciach.	• starnutie obyvateľstva• finančne náročná a pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry• nevyužitie prístupných zdrojov pre rozvoj obce vo všetkých smeroch• nedostatočný rozvoj turistických aktivít v okolí obce• bariéry pri získavaní prostriedkov z fondov EÚ• slabá osвета v oblasti ochrany životného prostredia• negatívny dopad nevyužitých brownfieldov na životné prostredie obce• znižovanie kvality chátrajúceho stavebného fondu vo verejnom či súkromnom vlastníctve. (napr. aj administratívny objekt bývalých baní)• záplavy obce spôsobené neudržiavanými vodnými tokmi a nedostupnosťou plošných vodozadržných opatrení.

Návrh strategického prístupu vyplývajúci zo SWOT analýzy

Využitím SWOT analýzy jednotlivých čiastkových oblastí boli vyšpecifikované silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia, ktoré prispeli k tvorbe návrhov a odporúčaní pre vypracovanie rozvojového dokumentu obce Slovinky. Výstupom SWOT analýzy je tak nielen identifikácia silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození, ale aj návrh jedného zo štyroch prístupov k ďalšiemu rozvoju obce: ofenzívnej stratégie, defenzívnej stratégie, stratégie spojenectva alebo stratégie úniku.

Na základe častí SWOT analýzy je možné konštatovať, že výsledkom SWOT analýzy je prijatá OFENZÍVNA STRATÉGIA, pri ktorej silné stránky obce majú prevahu nad slabými stránkami, nad príležitosťami a ohrozeniami. Odpoveďou pre obec je tak potreba využiť príležitosti na svoj rozvoj prostredníctvom budovania stratégie postavenej na silných stránkach obce.

2.6. Výstup benchmarkingu v kontexte širšieho územia

Samostatnou oblasťou analytickej časti je identifikovanie potenciálnych nástrojov a možných prístupov na riešenie výziev a problémov, ktoré sa stali osvedčenými nielen na úrovni lokálnej, ale aj v národnej alebo nadnárodnej praxi.

Pri tomto postupe sa identifikujú analýzou overené postupy - pozitívne prvky, rešpektujúc ich možné obmedzenia pri prenose skúseností. Tie môžu vyplývať z rozdielnosti prostredia (legislatívne, sociálne, ekonomické, geografické), rovnako tak z rôznej východiskovej situácie.

Metódou používanou v rámci spracovania tejto analýzy je porovnanie situácie a potenciálov rozvoja obce so situáciou a potenciálmi rozvoja inej porovnateľnej obce v rámci tzv. benchmarkingu. Porovnanie je vhodné sústrediť na obce, ktoré môžu byť vnímané ako konkurenti alebo naopak - sú príkladmi napredovania v dosiahnutom prograse, prípadne príkladmi dobrej praxe, ktorú je možné zohľadniť pri riešení obdobných výziev a problémov.

Benchmarking pre účel spracovania tohto dokumentu je možné zadať ako proces porovnávania a merania vlastných bežiacich procesov s porovnateľnými procesmi vo vybraných (porovnávaných) subjektoch. Cieľom takého porovnania je zisk informácií, kde vzniká odchýlka, ktorá predstavuje tzv. úzke miesto procesu. Tak môže obec identifikovať problém a zaviesť zlepšenia. Práve cez porovnanie s najlepšími.

Východisková situácia obcí v najbližšom okolí

V najbližšom okolí zápasia všetky obce s obdobnými problémami a to nielen na úrovni rozvoja. Najčastejšími problémami obcí s nízkym počtom obyvateľov sú nedostatok finančných prostriedkov a slabý ľudský kapitál v spojení s prestarnutým obyvateľstvom. Okrem frustrácie patria medzi bariéry rozvoja obcí v bezprostrednom prostredí známe problémy s infraštruktúrou, nezamestnanosťou, či nízkym alebo málo využiteľným vzdelaním. Problémom je i fakt, že malé obce sa často bránia alebo im chýba príležitosť spájať sa do mikroregiónov. Istou prednosťou obce Slovinky v porovnaní so susednými obcami je jej rozsiahly kataster využiteľný pre turistiku.

2.7. Identifikácia disparít a faktorov rozvoja

Každá obec disponuje zdrojmi, ktoré je možné definovať ako faktory jej rozvoja (ekonomického a sociálneho). Zdroje a faktory, ktoré sa nachádzajú v rámci hraníc katastrálneho územia obce sa označujú ako vnútorné (endogénne) faktory rozvoja. Zdroje a faktory, ktoré vplývajú na rozvoj obce spoza hraníc obce tvoria vonkajšie (exogénne) faktory rozvoja. Súbor faktorov a zdrojov rozvoja obce tvorí rozvojový potenciál konkrétnej obce.

Prehľad faktorov rozvoja obce Slovinky

Rozvojové faktory je možné členiť do nasledovných skupín:

- prírodné zdroje,
- sociálna infraštruktúra obyvateľstva,
- technická infraštruktúra,
- ekonomické činnosti,
- rozpočet a majetok obce.

Prírodné zdroje

Obec Slovinky leží v juhovýchodnej časti spišského regiónu, v okrese Spišská Nová Ves, v Košickom samosprávnom kraji, v tesnom susedstve s mestom Krompachy. Od okresného mesta je obec vzdialená cca 35 km. Katastrálne územie hraničí s obcami Krompachy, Spišské Vlachy, Olcnava, Poráč, Švedlár, Mníšek nad Hnilcom, Helcmanovce, Prakovce, Gelnica.

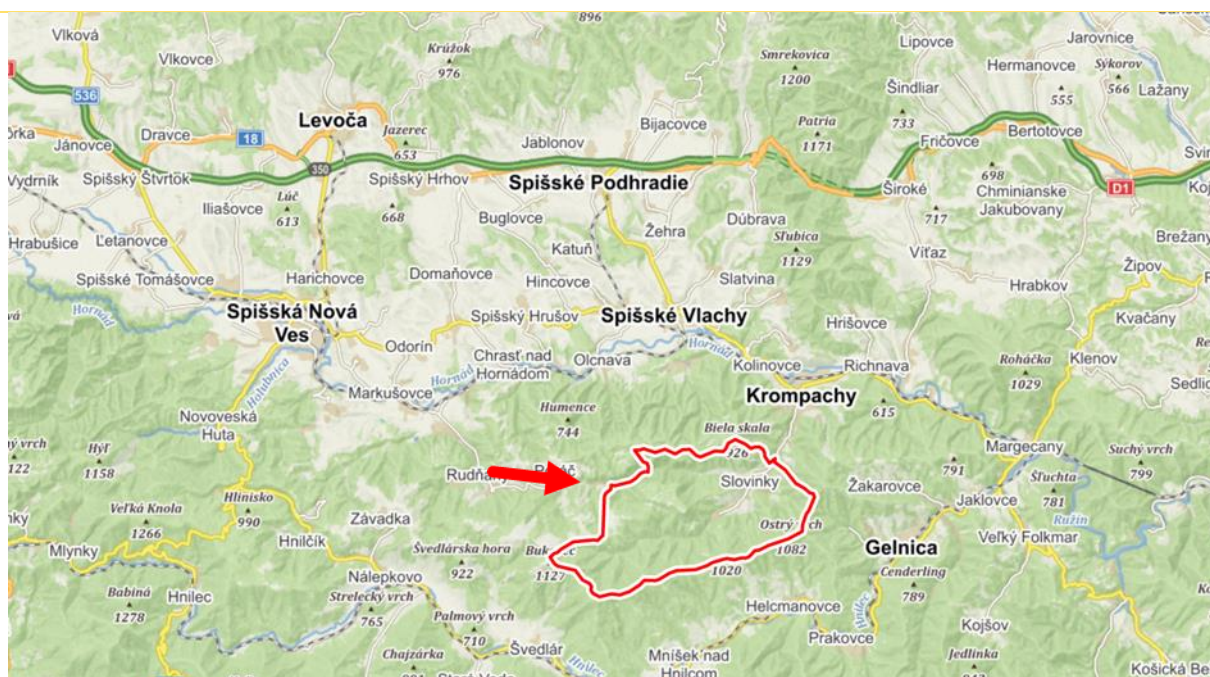
Kataster obce sa rozprestiera na ploche 4 644 ha a stred obce leží v nadmorskej výške 443 m n. m. Nadmorská výška chotára je 415 m.n.m až 1082 m.n.m. Podľa nadmorskej výšky sa územie obce začleňuje medzi vysočiny, z hľadiska relatívnej členitosti územia patrí toto územie medzi hornatiny.

Územie má stredohorský charakter s niektorými krasovými špecifikami. Hlavná os obce je orientovaná v smere SSZ – JJV. V menšom rozsahu je zástavba situovaná do údolí ústiacich do hlavných dvoch dominantných dolín. Severná – Poráčska dolina – v smere V – Z – spája obec Slovinky s obcou Poráč. Južná, Lacemberská dolina sa zo smeru SV – JZ postupne natáča k Z a slepo končí pod masívom Bukovca. Chrbát Hrbka oddeľuje spomínané doliny. Je predpolím krasovej náhornej plošiny Slovinskej skaly.

Z troch strán je ohraničená strmými vápencovými stenami. Smerom do Poráčskej doliny je hrana plošiny prerušená hlbokými priepasťami „Šarkaňovej“ doliny a Muráňa. Ďalšie významnejšie skalné steny sú vo Vápeníku v Škripkovej doline a v doline Suchinec. Na styku katastrálnych území Sloviniek, Krompách a Spišských Vlách je vrchol Bielej skaly /926/. V jej oblasti už končí výskyt vápencov. Približne 10,5 km severne od Sloviniek sa vypína jeden z vrcholov masívu Braniska – Sľubica /1129/. Ostatné významnejšie vrcholy sú súčasťou hrebeňovej čiary a súčasne rozvodia Hnilca a Hornádu, tvoriacej južné ohraničenie katastrov obce. Od východu je to Krompašský vrch /1024,8/, Ostrý vrch /1082/, Banský vrch /1004,2/ Havrania hlava /1020,4/, Orlí vrch /1043,4/, Korban /1109,6/ a napokon Bukovec /1126,7/.

Výskyt karbonátov všeobecne podmieňuje vznik a vývoj krasových fenoménov. Miestami speleológovia preskúmali a zdokumentovali niekoľko desiatok krasových javov. Najvýznamnejšia je jaskyňa Homološova diera ležiaca asi v 800 m výške medzi dolinami Nad chatou a Škripkovou dolinou. V jaskyni bolo nájdených veľa kostrových pozostatkov fauny, hlavne medveďa jaskynného – Ursus speleus. Z ďalších krasových javov sa vyskytujú závrty. Z vyše 20 – tich sú dva otvorené na Galmuse, ostatné sú zahltené. Neďaleko doliny Suchinec bol náhodne po búrke objavený jediný ponor, ktorý je zatopený vodami Poráčskeho potoka a je pokrytý riečnym nánosom.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)

Grafické znázornenie polohy obce Slovinky

Obyvateľstvo

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje niekoľko ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Štruktúra obyvateľstva je výsledkom základných demografických procesov reprodukcie, či už prirodzených (pôrodnosť, úmrtnosť) alebo mechanických (sťahovanie) a sú statickými charakteristikami populácie. Predstavujú základné fakty na podporu rozhodovania v súvislosti s rozvojom ľudskej spoločnosti. Je dôležité vymedziť demografické trendy a v rámci nich aj náboženskú, národnostnú a vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva. K základným demografickým ukazovateľom patrí aj dynamika obyvateľstva, ktorá sa vyjadruje prirodzeným a migračným pohybom. Celkový počet obyvateľov obce v roku 2022: 1 783 Počet obyvateľov vykazuje rastúci i klesajúci trend vývoja.

Štruktúra obyvateľstva podľa veku a pohlavia

Dôležitou charakteristikou ľudských zdrojov je veková štruktúra obyvateľstva v kategóriách predproduktívny (0-14 rokov), produktívny (15 - 65 rokov) a poproduktívny vek (65 a viac rokov). Veková štruktúra je základným ukazovateľom pre posúdenie budúceho vývoja populácie. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku (15 - 65 rokov) konkrétne 1 222 obyvateľov, najmenší podiel na obyvateľov pripadá v poproduktívnom veku, a to 289 obyvateľov.

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Podľa výsledkov sčítania môžeme obyvateľstvo hodnotiť aj z hľadiska národnostnej štruktúry. Z pohľadu národnostnej štruktúry sa takmer všetci obyvatelia hlásia k slovenskej národnosti (91,64%).

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženstva

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva rôznorodá. V obci má najväčšie zastúpenie pravoslávna cirkev 34,84%, rímskokatolícka cirkev je v obci druhou najpočetnejšou cirkvou (28,65%), gréckokatolícka cirkev má zastúpenie 19,73%.

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

Úroveň vzdelania je výrazom sociálno-ekonomického statusu obyvateľstva, ktorú charakterizuje počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého stupňa vzdelania. Predmetné územie má vidiecky charakter, čo sa odráža aj vo vzdelanostnej úrovni obyvateľstva. Z toho dôvodu je nutné venovať tejto oblasti zvýšenú pozornosť. Výrazné postavenie v obci má stredoškolské vzdelanie. Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne a odbornej kvalifikácie je jedným z dôležitých predpokladov ďalšieho rozvoja životnej úrovne obyvateľov.

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Jednou zo základných sociálno-ekonomických klasifikácií triedenia obyvateľstva je ekonomická aktivita. Z tohto hľadiska možno obyvateľstvo rozdeliť na ekonomicky aktívne a neaktívne. Medzi demografické ukazovatele zaradíme aj zamestnanosť obyvateľstva. Na základe zmapovania zamestnanosti možno posúdiť, koľko obyvateľov v obci je ekonomicky aktívnych, koľko obyvateľov sa nachádza na materskej dovolenke, koľko je dôchodcov, koľko sa nachádza v obci nezamestnaných a pod.. Nezamestnanosť v obci je na úrovni 5,8 %. Ľudský potenciál obce pre ďalší rozvoj možno využiť v širšom rámci na úrovni rozvoja mikroregiónu.

Technická infraštruktúra

Nasledujúca tabuľka uvádza technickú infraštruktúru v obci.

Technická infraštruktúra, občianska a dopravná infraštruktúra		Stav
Miestne komunikácie	Stav prevažnej časti miestnych komunikácií je nevyhovujúci. Prístupnosť určitých hodnotných častí územia obce je značne obmedzená. Niektoré premostenia hlavných vodných tokov sú v technicky kritickom stave.	
Chodníky	Stav existujúcich chodníkov je najmä v centrálnej časti obce nevyhovujúci, vyžaduje si rekonštrukciu, čiastočne aj pri areáli baní a od ZŠ k MŠ. Pozdĺž hlavnej cestnej komunikácie chýbajú chodníky a pešie doprava je tým ohrozená.	
Železničná stanica	V obci sa nenachádza železničná stanica.	
Autobusová zástavka	V obci sa nachádzajú 6 autobusových zastávok, z toho 4 vo vyhovujúcom stave a 2 je potrebné rekonštruovať	
Vodovod	Obec má vybudovaný vodovod. Technický stav častí vodovodu je vzhľadom na jeho vek viac ako 50 rokov nevyhovujúci.	
Kanalizácia	V obci nie je vybudovaná kanalizácia.	
Čistička odpadových vôd	V obci nie je ČOV.	
Rozvod plynu	Obec je plynofikovaná.	

Zásobovanie teplom	Zdroje a zariadenia na výrobu tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Zásobovanie teplom v obci je riešené po jednotlivých objektoch samostatne.
Elektrické vedenie	Obec je zásobovaná elektrickou energiou z distribučných trafostaníc.
Verejné osvetlenie	Stav verejného osvetlenia je čiastočne vyhovujúci, obec nevyužíva LED technológiu. Prevádzku verejného osvetlenia spravuje externá spoločnosť.
Pokrytie mobilných operátorov	Obec je pokrytá signálmi všetkých mobilných operátorov, kvalita signálov je prevažne dobrá.
Optická sieť na pripojenie internetu	Obec nedisponuje optickou sieťou.
Vodozádržné a protipovodňové opatrenia	Hlavné vodné toky obce sú len malom rozsahu vyregulované. Údržba vodných tokov je nedostatočná. Niektoré menšie vodné toky (časť Gelnického a Bezmenného toku) sú vyregulované.

Odpadové hospodárstvo

Na území obce vzniká hlavne komunálny odpad a biologický odpad z domácností, z verejných priestranstiev. Obec zabezpečuje separovanie odpadu v hlavných komoditách papier, sklo, plast, ale aj v ďalších komoditách v súlade s aktuálnou legislatívou. Odvoz a zneškodňovanie komunálneho odpadu pravidelne zabezpečuje dodávateľsky. V obci sa je potrebné zriadiť zberný dvor aj kompostovisko. Pre efektívne prevádzkovanie zberného dvora a kompostoviska je potrebné doplniť aj strojné a iné vybavenie na zber a nakladanie s príslušným odpadom. Zmenami v systéme prístupu k nakladaniu s odpadom je potrebné sa neustále zaoberať, najmä s ohľadom na vznik nelegálnych skládok, nakoľko časti obyvateľstva ešte stále chýba dostatočné uvedomenie. Obec neustále dbá na to, aby sa v jej katastri nevyskytli žiadne environmentálne záťaž.

Sociálna infraštruktúra obce

Sociálnu infraštruktúru a občiansku vybavenosť v obci charakterizujú zariadenia z oblasti administratívy a kultúry, športové zariadenia, školské zariadenia. Občianska vybavenosť významnou mierou skvalitňuje život obce. Úroveň občianskej vybavenosti je ovplyvňovaná charakterom obce, veľkosťou obce, počtom jej obyvateľov a návštevníkov, ich potrebami. Obec disponuje sociálnou infraštruktúrou:

Sociálna infraštruktúra – občianska vybavenosť v obci	ÁNO/NIE
Kultúrny dom	áno
Dom smútku	nie
Cintorín	áno (3)
Kostol	áno (3)
Materská škola	áno

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

Základná škola	áno
Stredná škola	nie
Školské ihrisko	áno
Futbalové ihrisko	áno
Ihriská (iné)	áno
Športová hala	nie
Telocvičňa	áno
Kúpalisko (umelé, prírodné)	nie
Zimný štadión (otvorený, krytý)	nie
Domov dôchodcov	nie
Knižnica	áno
Pošta	áno
Hotely, motely, penzión	nie
Turistické ubytovne	nie
Iné zariadenia cestovného ruchu	nie
Pohostinstvo	áno (3)
Obchod, predajne	áno (4)
Hasičská zbrojnica	áno
Zdravotné stredisko	nie
Obečný rozhlas	áno
Kino	nie
Denný stacionár (nezisková organizácia)	nie
Domov sociálnych služieb	nie

Štruktúra domového a bytového fondu

Väčšina obyvateľov v obci Slovinky býva v tradičných rodinných domoch. Celkový počet trvalo obývaných rodinných domov je 633. Rodinné domy sú v dobrom stave. V obci sa nachádzajú 2 bytové domy.

[Detailné spracovanie analýz obce tvorí prílohu č. 1 tohto dokumentu.](#)

Prehľad disparít obce Slovinky

Pri analýze problémov boli identifikované nasledovné disparity a limity rozvoja územia obce Slovinky:

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

Oblasť rozvoja	Popis disparity
• Prírodné zdroje	▪ nevyužitý prírodný a kultúrno-historický potenciál pre rozvoj cestovného ruchu
• Obyvateľstvo	▪ starnúca populácia a klesajúci počet produktívneho obyvateľstva ▪ migrácia mladých obyvateľov
• Ekonomická štruktúra a ekonomický rozvoj	▪ nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily ▪ dlhodobá nezamestnanosť
• Technická infraštruktúra	▪ technický stav verejných budov vyžadujúcich si rekonštrukciu
• Sociálna infraštruktúra obce	▪ nedostatočná infraštruktúra zdravotnej starostlivosti ▪ chýbajúce inštitúcie poskytujúce sociálne služby

Tabuľka - disparity a limity rozvoja územia

3. Rozvojová stratégia

3.1. Vízia rozvoja a hlavný cieľ

Vízia predstavuje očakávaný stav, ktorý má obec zo strednodobého hľadiska dosiahnuť. Definuje rámec pre vymedzenie strategických cieľov a priorít na obdobie budúcich 7 – 10 rokov pričom popisuje aj postupy na ich dosiahnutie.

Vízia obce Slovinky predstavuje opis ideálneho stavu, ktorý si obyvatelia obce prajú dosiahnuť a aktívnym systematickým prístupom sa chcú blížiť k jej naplneniu.

Na základe komplexnej analýzy východiskového stavu obce, súboru kvalitatívnych a kvantitatívnych dát, analýzy silných a slabých stránok územia, identifikácii hlavných faktorov smerujúcich k rozvoju územia, pochopením väzieb územia, zohľadnením faktorov podporujúcich rast, resp. rozvoj územia, ako aj na základe funkcií, ktoré obec v súčasnosti plní, strategická vízia obce Slovinky je formulovaná nasledovne:

Vízia rozvoja:

Obec Slovinky je modernou obcou, ktorá vytvára predpoklady pre systematické zlepšovanie životných podmienok a podporujúca zvýšenie životnej úrovne svojich obyvateľov všetkých vekových kategórií cez:

- podporu mobility a prepojitelnosti,
- podporu spravodlivých riešení v sociálnej oblasti tak, aby bola samospráva bližšie k občanom a viedla k skvalitneniu života v regióne,
- podporu inovatívnych a ekologických – dobu odrážajúcich – riešení pre všetkých svojich občanov.

Hlavný cieľ:

Vytvárať priestor a podmienky pre zlepšenie kvality života v obci, cez poznanie potrieb svojich obyvateľov a zabezpečiť predpoklady k trvalo udržateľnému rozvoju obce s dôrazom na inovatívne a ekologické riešenia, ktoré reflektujú nároky, ale aj benefity dnešnej doby a ponúkať sociálne riešenia ako nástroj priblíženia sa k občanom.

3.2. Štruktúra priorít a ich väzby

Zámerom tejto časti programu je **zadefinovať priority** a poskytnúť prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov **vo väzbe na hlavný cieľ a priority**, ktoré s určitosťou povedú priamo k naplneniu stanovenej vízie, pričom tieto priority a z nich plynúce návrhy projektov nemusia spadať len do kompetencie obce.

V tejto časti je dôležité ich explicitne vymedziť a pomenovať tak, aby ich bolo možné zapracovať do plánu plnenia. Pri opatreniach, ktoré nie sú priamo v kompetencii obce, je dôležité, aby boli presne sformulované do takej podoby, v akej ich obec bude môcť začleniť do vyšších strategických zámerov napr. samosprávneho kraja.

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

Naplnenie dlhodobej vízie a dosiahnutie hlavného cieľa obce Slovinky je rozložené **do troch prioritných oblastí**, ktorých naplnenie je podmienené splnením špecifických cieľov, ktoré môžu byť v rámci dekompozície tvorené ďalšími špecifickými subcieľmi a spolu s vyššími cieľmi sa stávajú základnými piliermi pri realizácii hlavného cieľa.

Základné prioritné oblasti sú vymedzené nasledovne:

Prioritná oblasť 1: Moderná a inovatívna obec

Prioritná oblasť 2: Obec atraktívna pre všetkých

Prioritná oblasť 3: Eko obec

Predstavenie obsahu jednotlivých priorít je možné najlepšie demonštrovať cez uvedenie špecifických cieľov, ktoré pod danú prioritu spadajú a práve ich jednotlivé splnenie zabezpečí aj naplnenie priority.

Prioritná oblasť 1: Moderná a inovatívna obec

Strategický cieľ: 1.1 Rozširovať a naplňovať vnútorný potenciál územia obce, založený na dobudovaní dopravnej a technickej infraštruktúry, podporovať miestne hospodárstvo a zaviesť moderné a inovatívne prvky v rámci obce

Prioritná oblasť 2: Obec atraktívna pre všetkých

Strategický cieľ: 2.1 Podporiť skvalitnenie občianskej, športovej a kultúrnej vybavenosti obce

Strategický cieľ: 2.2 Zvýšiť atraktívnosť obce a zlepšiť kvalitu života pre jej obyvateľov a návštevníkov

Prioritná oblasť 3: Eko obec

Strategický cieľ: 3.1 Zabezpečiť kvalitné životné prostredie pre obyvateľov obce a návštevníkov

Strategický cieľ: 3.2 Podporiť nástroje smerujúce k ochrane životného prostredia

Obrázok nižšie ilustruje prepojenie a väzby medzi definovaním Vízie rozvoja, Hlavného cieľa a priorít obce, ktorých naplnenie je možné dosiahnuť prostredníctvom naplnenia cieľov jednotlivých nástrojov (projektov), ktoré povedú k naplneniu jednotlivých špecifických cieľov, prostredníctvom ktorých je možné naplniť strategické ciele určené pre každú prioritnú oblasť obce.

Obr. Prepojenie a väzby medzi definovaním Vízie rozvoja, Hlavného cieľa a priorít

3.3. Systém cieľov, ich súvislostí, indikátorov a strom cieľov

3.3.1. Prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov vo väzbe na hlavný cieľ a priority

Vízia: Obec Slovinky je modernou obcou, ktorá vytvára predpoklady pre systematické zlepšovanie životných podmienok a podporujúca zvýšenie životnej úrovne svojich obyvateľov všetkých vekových kategórií cez:

- podporu mobility a prepojitelnosti,
- podporu spravodlivých riešení v sociálnej oblasti tak, aby bola samospráva bližšie k občanom a viedla k skvalitneniu života v regióne,
- podporu inovatívnych a ekologických – dobu odrážajúcich – riešení pre všetkých svojich občanov.

Hlavný cieľ: Vytvárať priestor a podmienky pre zlepšenie kvality života v obci, cez poznanie potrieb svojich obyvateľov a zabezpečiť predpoklady k trvalo udržateľnému rozvoju obce s dôrazom na inovatívne a ekologické riešenia, ktoré reflektujú nároky ale aj benefity dnešnej doby a ponúkať sociálne riešenia ako nástroj priblíženia sa k občanom.

Priorita 1.

Moderná a inovatívna obec

Priorita 2

Obec atraktívna pre všetkých

Priorita 3

Eko obec

3.4. Strategický prístup pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorít a systému cieľov PHRSR

Stratégia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034) priamo nadväzuje na analytickú časť, ktorá cez popísané oblasti predstavuje komplexnú analýzu obce.

Predkladaná časť PHRSR sa zameriava na stratégiu rozvoja obce Slovinky, so zohľadnením tvrdých dát (štatistický úrad, výstupy z dotazníkov), ale aj relevantných informácií získaných od miestnych aktérov, cez

tzv. mäkké dáta (očakávania obyvateľov samosprávy), **ale hlavne výstupov a záverov predchádzajúceho PHRSR, na ktorý priamo nadväzuje a bol podkladom pre vytvorenie nového predkladaného PHRSR na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034).**

Vychádzajúc zo skúseností a relevantnej dokumentácie, ktorá stojí za vytvorením PHRSR každej obce, je pre definovanie obecnej rozvojovej stratégie nevyhnutné pochopiť aj prognostické varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne. Tie je potrebné zapracovať nielen z hľadiska strednodobého, ale aj dlhodobého horizontu. Tieto východiská prognózy budúceho vývoja sú prezentované v strategických dokumentoch národnej a nadnárodnej úrovne.

Tu je nutné rešpektovať nielen súlad medzi Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v zmysle zákona 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, ale aj PHRSR príslušného samosprávneho kraja v prípade PHRSR obce, aby sa zabezpečila vzájomná synergia pri plnení stanovených cieľov.

K týmto dôležitým strategickým dokumentom, ktoré prispievajú k plneniu cieľov PHRSR priradíme aj medzinárodné dohody, ako je:

- Agenda 2030,
- Urbact III,
- Akčné plány iniciované zo strany subjektov územnej spolupráce v špecifických prípadoch schvaľované uznesením vlády SR alebo príslušnými orgánmi územných samospráv, najmä v podobe akčných plánov najmenej rozvinutých okresov,
- Integrovaná stratégia územného a miestneho rozvoja na roky 2021 - 2027,
- Program Slovensko 2021 – 2027 schválený Európskou komisiou dňa 23.11.2022.

Viacere dokumenty Európskej komisie a OECD odporúčajú spracovanie rozvojových stratégií na úrovni tzv. strategicko-plánovacích regiónov (ako čiastkových územných jednotiek pre plánovanie na subregionálnej úrovni), ktoré môžu byť chápané ako skupiny obcí pre potreby podpory regionálneho rozvoja. Predkladaná stratégia obce Slovinky je vypracovaná za samostatnú územnú jednotku.

Základom tejto stratégie sú tri vzájomne sa doplňujúce priority, ktoré je možné preniesť aj na lokálnu úroveň – úroveň obce:

Prioritná oblasť 1: Moderná a inovatívna obec

Prioritná oblasť 2: Obec atraktívna pre všetkých

Prioritná oblasť 3: Eko obec

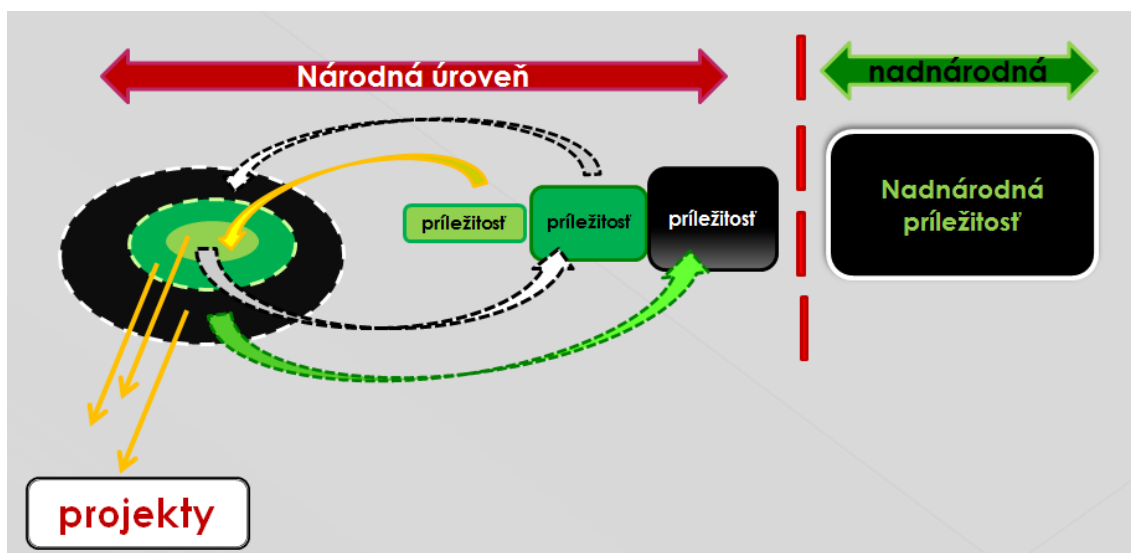
Súčasťou predloženej strategickej časti dokumentu je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, a formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

TVORBA STRATÉGIE NA ZÁKLADE PRÍSTUPU K VYUŽITIU HODNÔT, KTORÉ PRE OBEC PONÚKA INOVAČNÝ PROJEKT (NÁSTROJ)

V súvislosti s inovačným procesom a pochopením významu **nástroja - inovačného projektu** je dôležité spomenúť možnosti ako využiť hodnotu, ktorú so sebou prináša realizácia inovačného projektu obce Slovinky nielen z pohľadu realizátora inovácie, ale aj z pohľadu rozvoja obce:

- **krátkodobé využite príležitosti** – nepochopenie hodnoty inovačného nástroja: Pri tomto pohľade býva realizácia projektu vnímaná ako konečný cieľ, ktorým sa dosiahne projektový zámer, a tým jeho význam končí. Cieľ projektu je naplnený, ale nebol koncipovaný a riadený, tak výstupy získané z projektu generovali ďalšie inovačné príležitosti, ďalšie možnosti pre rozvoj obce, napríklad získanie nových partnerstiev obce, vytvorenie nových inovačných príležitostí v obci, atď. Potenciál inovačného projektu ostáva takto nevyužitý;
- **dlhodobé využite príležitosti** – pochopenie hodnoty inovačného projektu: Druhý pohľad je vnímanie inovačného projektu len ako prostriedku, doslova nástroja, ktorý napomáha dosiahnuť vyšší - strategický cieľ obce. Tento prístup umožňuje maximálne využiť potenciál projektu, pretože využitá príležitosť generuje ďalšie príležitosti pre obec (implementácia jedného projektu vytvára podmienky pre vytvorenie ďalšieho projektu).

Obr. Špirála rozvoja obce pri implementácii projektov v PHRSR 2023 – 2029, jedna využitá príležitosť (projekt) generuje ďalšiu príležitosť

Využiť všetky ponúkané príležitosti a vyčerpať ich potenciál je jediná cesta k trvalo udržateľnému rozvoju obce.

Odpoveďou pre obec je tak potreba využiť príležitosti na svoj rozvoj prostredníctvom budovania stratégie postavenej na silných stránkach obce.

3.5. Partneri pre implementáciu PHRSR a stratégia ich zapojenia

Organizačno-inštitucionálne zabezpečenie plnenia PHRSR 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034) a administratívna podpora

Inštitucionálne zabezpečenie

Strategická časť dokumentu ponúka prierezový prehľad o pripravovaných projektoch napĺňajúce špecifické (sub)ciele definovaných priorít obce v období 2023-2029 (s výhľadom do roku 2034). Široký rámec navrhovaných projektov si bude vyžadovať zodpovednú prípravu obce, nielen čo sa týka zostavenia odborných tímov, ktoré budú zabezpečovať vecnú náplň projektov, ale aj silnú administratívnu podporu tzv. realizačný tím, ktorý bude zložený zo zamestnancov obecného úradu prípadne administratívnej podpory z externého prostredia.

Jedným z dôvodov, prečo sa bude organizačnej podpore projektov na začiatku implementačného obdobia 2023-2029 venovať zvýšená pozornosť je náročnosť týchto projektov.

Administratívne zaťaženie spojené s projektovou dokumentáciou, verejným obstarávaním a následným nákupom, počet riešiteľov, ktorí dosiahnuté výsledky v rámci svojich aktivít podávajú ďalej, rešpektujúc prepojenie na výsledky iných aktivít v projekte či ďalších riešiteľov, kladie enormné nároky na koordináciu, ktorá v istých momentoch môže zlyhávať a veľakrát vyúsťuje do nemalých problémov a tie potom majú vplyv na celkový harmonogram realizácie projektu. S ohľadom na predchádzajúce skúsenosti obce a poddimenzovanie ľudských kapacít na obecnom úrade bude potrebné spolupracovať s externými poradcami, odborníkmi, pričom realizácia projektov bude vždy rozdelená do parciálnych cieľov, ktoré budú reprezentované mini projektami s vlastnými postupmi a cieľmi tak, aby táto vhodne zvolená organizačná podpora dokázala sprehľadniť celý proces projektového riadenia a viesť realizačný a odborný tím efektívnou cestou bez plytvania času, financiami a ďalšími zdrojmi.

Riadiacim orgánom PHRSR na úrovni obce bude obecné zastupiteľstvo. Výkonným orgánom PHRSR na úrovni obce bude starosta obce, ktorého kompetencie a zodpovednosti z pohľadu projektového riadenia budú obsahovať hlavne zodpovednosť za systém riadenia PHRSR - systém čerpania dotácií, využívania úverových zdrojov a účinné, efektívne a hospodárne čerpanie štrukturálnych fondov. Výkonnou zložkou sú aj pracovníci obecného úradu, či tzv. projektoví zamestnanci na dobu určitú – zamestnaní podľa potrieb konkrétneho projektu na obdobie trvania projektu.

Funkciu kontrolného orgánu obce zabezpečí hlavný kontrolór obce, prípadne príslušné komisie vytvorené podľa potreby jednotlivých rozvojových zámerov.

Do realizácie jednotlivých opatrení a aktivít budú podľa potreby a relevantnosti zapájané aj ďalšie subjekty – obyvatelia obce, podnikatelia, mimovládne organizácie či partneri na úrovni mikroregiónu, regiónu, či VÚC.

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

Realizácia naplánovaných projektov obce v období 2023 – 2029 si bude vyžadovať systematickosť na všetkých úrovniach a zložkách projektového riadenia.

Úlohou inštitucionálneho zabezpečenia PHRSR bude zaistiť koordinovaný postup pri efektívnom, hospodárnom a účinnom spôsobe riadenia projektových zámerov:

- optimálne rozloženie zdrojov
- efektívne a oprávnené čerpanie finančných prostriedkov
- zabránenie duplicite vykonávaných činností, odstránenie nepokrytých činností a zabránenie prelínaniu zdrojov
- koordinovaný prístup v rozdelení úloh v území
- zabezpečenie priamych informačných tokov
- prijímanie okamžitých nápravných opatrení

Zároveň, obec si kladie za cieľ, zohľadňovať pripomienky a názory poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti, preto je dokument PHRSR obce živým dokumentom, ktorý do budúcnosti s možnými aktualizáciami.

Obecné zastupiteľstvo, ktoré schvaľuje celý dokument PHRSR a raz ročne vyhodnocuje jeho plnenie, bude zároveň zodpovedné za schválenie nutného spolufinancovania projektov v procese ich prípravy.

Rovnako bude obecné zastupiteľstvo schvaľovacím orgánom pre vypracované hodnotiace a monitorovacie správy, ktoré bude obec ako prijímateľ dotácie v stanovených termínoch predkladať poskytovateľovi dotácie.

č.	Názov partnera	Úloha partnera pri implementácii stratégie
1	Obecný úrad Slovinky	• výkonný orgán, administratívny orgán
2	Aktívni občania – obyvatelia obce	• konzultačný a poradný orgán pri implementácii špecifických nástrojov PHRSR
3	Subjekty z cestovného ruchu v okrese/regióne	• zapojené pri príprave a realizácii nástrojov v oblasti cestovného ruchu
4	Externí poradcovia – poradensko - konzultačné agentúry	• zabezpečenie možností získať NFP k implementácii projektov
5	Susediace obce v rámci okresu/regiónu	• spolupráca pri projektoch presahujúcich územie obce
6	Orgány regionálnej samosprávy	• spolupráca a konzultácie pri realizácii a implementácii nástrojov
7	Orgány štátnej správy	• spolupráca a konzultácie pri realizácii a implementácii nástrojov
8	Subjekty tretieho sektora – mimovládne organizácie	• spolupráca, podľa potrieb konkrétneho projektu

Tabuľka: Prehľad partnerov pre implementáciu PHRSR

4. Implementačný plán

4.1. Nástroje na implementáciu stratégie

Prioritná oblasť 1: Moderná a inovatívna obec

Strategický cieľ 1.1: Rozširovať a naplňať vnútorný potenciál územia obce, založený na dobudovaní dopravnej a technickej infraštruktúry, podporovať miestne hospodárstvo a zaviesť moderné a inovatívne prvky v rámci obce

1.1 Zlepšenie technickej vybavenosti obce

- **Projekt: Vybudovanie kanalizácie a ČOV**

Nástroje:

Vybudovanie kanalizácie a ČOV

- **Projekt: Dobudovanie obecného vodovodu**

Nástroje:

Dobudovanie obecného vodovodu

- **Projekt: Modernizácia verejného osvetlenia**

Nástroje:

Modernizácia verejného osvetlenia

- **Projekt: Dobudovanie kamerového systému**

Nástroje:

Dobudovanie kamerového systému

- **Projekt: Vybudovanie optickej siete**

Nástroje:

Vybudovanie optickej siete

1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry

- **Projekt: Rekonštrukcia a dobudovanie miestnych cestných komunikácií**

Nástroje:

Rekonštrukcia miestnych cestných komunikácií

Dobudovanie nových, miestnych cestných komunikácií

- **Projekt: Dobudovanie a rekonštrukcia chodníkov**

Nástroje:

Rekonštrukcia chodníkov

Vybudovanie chodníkov

- **Projekt: Modernizácia autobusových zastávok**

Nástroje:

Modernizácia autobusových zastávok

- **Projekt: Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia**

Nástroje:
Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia
1.3 Podpora podnikateľov – SZČO, MSP, SHR
Projekt: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci
Nástroje:
Príprava priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj podnikateľských aktivít
Podpora miestnych podnikateľských subjektov
1.4 Podpora a rozvoj spolupráce s okolitými obcami a podpora cezhraničnej spolupráce
Projekt: Rozvoj partnerskej spolupráce
Nástroje:
Rozvoj spolupráce s inými subjektmi: obce, mestá, podnikatelia, investori
Rozvoj cezhraničnej spolupráce (udržiavanie a rozvíjanie zahraničných partnerstiev s inými subjektmi - obce, mestá, podnikatelia, investori)
Zbieranie pozitívnych, inšpiratívnych skúseností a príkladov dobrej praxe z okolitých obcí (ako aj zo zahraničia) a ich následná aplikácia do života obce
Vypracovanie spoločných rozvojových dokumentov s okolitými obcami

Prioritná oblasť 2: Obec atraktívna pre všetkých
Strategický cieľ 2.1: Podporiť skvalitnenie občianskej, športovej a kultúrnej vybavenosti obce
Strategický cieľ 2.2: Zvýšiť atraktivnosť obce a zlepšiť kvalitu života pre jej obyvateľov a návštevníkov
2.1 Podpora tvorby podmienok pre rozvoj bývania v obci
Projekt: Podpora individuálnej domovej výstavby
Nástroje:
Zabezpečenie základnej infraštruktúry (cesty, chodníky, kanalizácia, vodovod, elektrické pripojenie, osvetlenie, plynofikácia, internet)
Projekt: Podpora individuálnej bytovej výstavby
Nástroje:
Zabezpečenie základnej infraštruktúry (cesty, chodníky, kanalizácia, vodovod, elektrické pripojenie, osvetlenie, plynofikácia, internet)
2.2 Podpora sociálnej infraštruktúry, školstva a služieb v obci
Projekt: Komplexná rekonštrukcia obecného úradu
Nástroje:
Rekonštrukcia exteriéru a interiéru obecného úradu
Projekt: Vybudovanie Domu smútku a zabezpečenie oplotenia „Vyšného“ cintorína
Nástroje:
Vybudovanie Domu smútku
Zabezpečenie oplotenia „Vyšného“ cintorína
Projekt: Vybudovanie novej hasičskej zbrojnice

Nástroje:
Vybudovanie novej hasičskej zbrojnice
Zabezpečenie technického vybavenia
Projekt: Modernizácia interiéru Kultúrneho domu
Nástroje:
Modernizácia interiéru Kultúrneho domu (zabezpečenie osvetlenia, ozvučenia, interiérového vybavenia)
Projekt: Vybudovanie nového denného stacionára
Nástroje:
Vybudovanie nového denného stacionára
Dovybavenie interiéru denného stacionára
Projekt: Rekonštrukcia areálu materskej školy
Nástroje:
Rekonštrukcia areálu materskej školy
Projekt: Rekonštrukcia budovy a areálu základnej školy
Nástroje:
Rekonštrukcia budovy a areálu základnej školy
2.3 Podpora integrácie MRK v obci
Projekt: Zriadenie miestnej občianskej poriadkovej služby
Nástroje:
Zriadenie miestnej občianskej poriadkovej služby
Projekt: Zriadenie terénnej sociálnej práce
Nástroje:
Zriadenie terénnej sociálnej práce
2.4 Skvalitnenie ponuky športového, kultúrneho a spoločenského vyžitia v obci
Projekt: Podpora kultúrnych a športových podujatí
Nástroje:
Podpora kultúrnych podujatí
Podpora športových podujatí
Projekt: Výstavba a rekonštrukcia detského ihriska
Nástroje:
Výstavba nového detského ihriska
Rekonštrukcia existujúceho detského ihriska
Projekt: Rekonštrukcia futbalového ihriska
Nástroje:
Rekonštrukcia futbalového ihriska (zveladenie areálu, rekonštrukcia zázemia – šatní, zariadení na osobnú hygienu, a pod.)
Projekt: Rekonštrukcia multifunkčného ihriska a výstavba bežeckej dráhy
Nástroje:
Rekonštrukcia multifunkčného ihriska a výstavba bežeckej dráhy

- **Projekt: Výstavba workoutového ihriska**

Nástroje:

Rekonštrukcia workoutového ihriska

- **Projekt: Rekonštrukcia amfiteátra**

Nástroje:

Rekonštrukcia amfiteátra

- **Projekt: Revitalizácia zelených plôch**

Nástroje:

Revitalizácia a tvorba zelených verejných priestranstiev a oddychových zón v zastavanej časti obce

Osadenie prvkov drobnej architektúry

- **Projekt: Výstavba pumptrackového ihriska**

Nástroje:

Výstavba pumptrackového ihriska

2.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu

- **Projekt: Výstavba cyklotrasy**

Nástroje:

Vybudovanie cyklotrasy a zabezpečenie značenia, odpočívadiel

- **Projekt: Výstavba lyžiarskeho vleku**

Nástroje:

Výstavba lyžiarskeho vleku

2.6 Skvalitnenie služieb verejného sektora

- **Projekt: Zvyšovanie digitálnych a odborných zručností a vzdelávanie zamestnancov obecného úradu a občanov**

Nástroje:

Zvyšovanie digitálnych a odborných zručností a vzdelávanie zamestnancov obecného úradu a občanov

Prioritná oblasť 3: Eko obec

Strategický cieľ 3.1.: Zabezpečiť kvalitné životné prostredie pre obyvateľov a návštevníkov obce

Strategický cieľ 3.2: Podporiť aktivity smerujúce k ochrane životného prostredia

3.1 Prevencia pred povodňami

- **Projekt: Rekonštrukcia a dobudovanie rigolov**

Nástroje:

Rekonštrukcia jestvujúcich rigolov

Dobudovanie rigolov

- **Projekt: Protipovodňové opatrenia**

Nástroje:

Riešenie odvodňovacích kanálov

Revitalizácia a ochrana tokov a mokradí

Regulácia, úprava a spevnenie brehov vodného toku

Vytvorenie retenčných vodných plôch s možnosťou rekreačného využitia

Projekt: Vodozádržné opatrenia
Nástroje:
Výstavba dažďových záhrad
Vybudovanie vsakovacích plôch
Zabezpečenie retenčných nádob
Sadenie prvkov zelenej infraštruktúry
Projekt: Opatrenia proti zosuvom pôdy
Nástroje:
Stabilizácia svahov proti zosuvom
Kotvenie objektov pilótoými (lepšie pažiacimi) stenami
Odvodnenie a vegetačné spevnenie plôch
Projekt: Pozemkové úpravy
Nástroje:
Sceľovanie pozemkov, úprava cestných komunikácií a poľných ciest
3.2 Podpora zhodnocovania odpadov
Projekt: Zakúpenie techniky zberného dvora
Nástroje:
Zabezpečenie potrebnej techniky a vozidiel na zber a separáciu odpadov
Projekt: Zakúpenie techniky kompostoviska
Nástroje:
Zabezpečenie potrebnej techniky a vozidiel na zber a zhodnocovanie BRKO
Projekt: Zabezpečenie kompostérov a nádob na separovanie odpadu pre domácnosti
Nástroje:
Zabezpečenie kompostérov a nádob na separovanie odpadu pre domácnosti
3.3 Opatrenia proti čiernym skládkam a dodržiavania čistoty v obci
Projekt: Predchádzanie čiernym skládkam v katastri obce zakúpením fotopascí
Nástroje:
Zakúpenie a inštalovanie fotopascí
Monitorovanie oblasti
Kontrola dodržiavania čistoty a poriadku na verejných priestranstvách
3.4 Znižovanie energetickej náročnosti a podpora obnoviteľných zdrojov
Projekt: Znižovanie energetickej náročnosti a podpora energetickej sebestačnosti obce
Nástroje:
Zníženie energetickej náročnosti verejných budov
Zavedenie obnoviteľných zdrojov energie (slniečna)
Projekt: Výstavba zariadení na využitie vybraných druhov obnoviteľných zdrojov energie
Nástroje:
Prevádzkovanie zariadení na využitie slnečnej energie
3.5 Znižovanie produkcie skleníkových plynov

- **Projekt: Zvyšovanie atraktivity a dostupnosti nízkoemisnej verejnej/osobnej dopravy a nemotorovej dopravy**

Nástroje:

Vybudovanie nabíjacej stanice pre elektromobily

Vybudovanie nabíjacej stanice pre elektrobicykle

5. Merateľné ukazovatele nástrojov, harmonogram a finančný plán

Súčasťou programovej časti je definovanie hodnôt ukazovateľov projektu, ktoré boli samosprávou vytýčené pre každý pripravovaný projekt. Základné členenie merateľných ukazovateľov je nasledovné:

- **Ukazovatele výstupu** označujú hmatateľné produkty, bezprostredne dosiahnuté realizáciou jednej alebo viacerých aktivít, často vyjadrené v merateľných fyzických alebo peňažných jednotkách. Odrážajú skutočnosť, že niečo bolo vytvorené, vyprodukované, zriadené, zrealizované.
- **Ukazovatele výsledku** sú hmatateľnými produktmi projektu a bývajú objektívne overiteľnými ukazovateľmi cieľa projektu. Východiskovou hodnotou je absolútna hodnota výsledku ku dňu začiatku realizácie aktivít projektu stanovená ako 0 a plánovanou hodnotou bude absolútna hodnota dosiahnutá realizáciou projektu ku dňu ukončenia realizácie aktivít projektu. Medzi výstupom a výsledkom je logická väzba.
- **Ukazovatele dopadu** vyjadrujú dlhodobý efekt projektu a budú merané v horizonte niekoľkých rokov po ukončení realizácie aktivít projektu. Východiskovou hodnotou je tak, ako aj pri ukazovateľoch výsledku, absolútna hodnota dopadu v roku ukončenia realizácie aktivít projektu a plánovanou hodnotou bude absolútna hodnota, dosiahnutá za obdobie 5 bežných rokov po ukončení realizácie aktivít projektu. Ukazovatele dopadu predstavujú dôsledok zrealizovaných aktivít projektu.

Pre projekty uvádzané v rámci predkladaného PHRSR obce Slovinky budú sledované ukazovatele:

- ukazovatele výsledku, ukazovatele dopadu, ukazovatele výstupu (uvádzané pre činnosti charakterizované iba ako „Nástroje“ – tie, ktoré nespádajú pod projektový zámer).

5.1. MERATEĽNÉ UKAZOVATELE NÁSTROJOV

Typ ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Zodpovedná inštitúcia	MJ	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
				2023	2029

Prioritná oblasť 1: Moderná a inovatívna obec

1.1 Zlepšenie technickej vybavenosti obce

Výsledok	Vybudovaná kanalizácia a ČOV	Obec	súbor	0	1
Výsledok	Dobudovaný obecný vodovod	Obec	súbor	1	1
Výsledok	Zmodernizované verejné osvetlenie	Obec	súbor	1	1
Výsledok	Dobudovaný kamerový systém	Obec	súbor	1	1
Výsledok	Optická sieť	Obec	súbor	0	1

1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry

Výsledok	Zrekonštruované miestne cestné komunikácie	Obec	m	0	2 500
Výsledok	Nové miestne cestné komunikácie	Obec	m	0	3000
Výsledok	Zrekonštruované chodníky	Obec	m	0	1 500
Výsledok	Nové chodníky	Obec	m	0	1 000
Výsledok	Zmodernizované autobusové zastávky	Obec	počet	6	2
Výsledok	Zmodernizované prvky bezpečnostného dopravného značenia	Obec	súbor	0	5

1.3 Podpora podnikateľov – SZČO, MSP, SHR

Dopad	Podpora podnikateľa (SHR, SZČO, MSP)	Obec	počet	0	2
-------	--------------------------------------	------	-------	---	---

1.4 Podpora a rozvoj spolupráce s okolitými obcami a podpora cezhraničnej spolupráce

Výsledok	Schválené projekty cezhraničnej spolupráce	Obec	počet	0	2
Dopad	Nová partnerská spolupráca s obcami	Obec	počet	0	2
Dopad	Spolupráca obce s podnikateľskými subjektami	Obec	počet	0	3

Prioritná oblasť 2: Obec atraktívna pre všetkých

2.1 Podpora tvorby podmienok pre rozvoj bývania v obci

Výsledok	Základná infraštruktúra pre výstavbu nových rodinných domov	Obec	súbor	0	1
Výsledok	Základná infraštruktúra pre bytovú výstavbu	Obec	súbor	0	1

2.2 Podpora sociálnej infraštruktúry, školstva a služieb v obci

Výsledok	Zrekonštruovaný exteriér a interiér obecného úradu	Obec	počet	1	1
Výsledok	Dom smútku	Obec	počet	1	1
Výsledok	Oplotený „Vyšný“ cintorín	Obec	počet	0	1
Výsledok	Nová hasičská zbrojnica a technické vybavenie	Obec	počet	0	1
Výsledok	Zmodernizovaný Kultúrny dom	Obec	počet	1	1
Výsledok	Denný stacionár a nové interiérové vybavenie	Obec	počet	0	1
Výsledok	Zrekonštruovaný areál materskej školy	Obec	počet	1	1
Výsledok	Zrekonštruovaná budova a areál základnej školy	Obec	počet	1	1

2.3 Podpora integrácie MRK v obci

Výsledok	MOPS	Obec	súbor	0	1
Výsledok	Terénna sociálna práca	Obec	súbor	0	1

2.4 Skvalitnenie ponuky športového, kultúrneho a spoločenského vyžitia v obci

Výsledok	Počet podporených/ zrealizovaných kultúrnych podujatí	Obec	počet	0	10
Výsledok	Počet podporených/ zrealizovaných športových podujatí	Obec	počet	0	10
Výsledok	Nové detské ihrisko	Obec	počet	0	1
Výsledok	Zrekonštruované jestvujúce detské ihrisko	Obec	počet	1	1
Výsledok	Zrekonštruované futbalové ihrisko	Obec	počet	1	1

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

Výsledok	Zrekonštruované multifunkčné ihrisko a nová bežecká dráha	Obec	počet	0	1
Výsledok	Workoutové ihrisko	Obec	počet	0	1
Výsledok	Zrekonštruovaný amfiteáter	Obec	počet	0	1
Výsledok	Zrevitalizované verejné priestranstvá	Obec	počet	0	3
Výsledok	Osadené prvky drobnej architektúry	Obec	počet	0	20
Výsledok	Pumptrackové ihrisko	Obec	počet	0	1

2.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu

Výsledok	Cyklotrasa	Obec	m	0	5 000
Výsledok	Lyžiarsky vlek	Obec	počet	1	1

2.6 Skvalitnenie služieb verejného sektora

Dopad	Kvalitné digitalizované služby verejného sektora	Obec	súbor	0	1
-------	--	------	-------	---	---

Prioritná oblasť 3: Eko obec

3.1 Prevencia pred povodňami

Výsledok	Vybudované rigoly	Obec	m	0	1 000
Výsledok	Zrekonštruované rigoly	Obec	m	0	2 500
Výsledok	Zavedené protipovodňové opatrenia v obci	Obec	počet	0	3
Výsledok	Zavedené vodozádržné opatrenia v obci	Obec	počet	0	4
Výsledok	Zavedené opatrenia proti zosuvom pôdy	Obec	počet	0	3
Výsledok	Pozemkové úpravy	Obec	súbor	0	1

3.2 Podpora zhodnocovania odpadov

Výsledok	Technika a vozidlá na zber a separáciu odpadov	Obec	počet	0	3
Výsledok	Technika a vozidlá na zber a zhodnocovanie BRKO	Obec	počet	0	3
Výsledok	Kompostéry a nádoby na separovanie odpadu pre domácnosti	Obec	počet	0	800

3.3 Opatrenia proti čiernym skládkam

Výsledok	Zakúpené fotopasce	Obec	počet	0	3
----------	--------------------	------	-------	---	---

3.4 Znižovanie energetickej náročnosti a podpora energetickej sebestačnosti obce a jej obyvateľov

<i>Výsledok</i>	Zrekonštruované objekty s cieľom zníženia energetickej náročnosti	Obec	počet	0	1
<i>Výsledok</i>	Zavedené obnoviteľné zdroje energie	Obec	súbor	0	1

3.5 Znižovanie produkcie skleníkových plynov

<i>Výsledok</i>	Nabíjacia stanica pre elektromobily	Obec	počet	0	2
<i>Výsledok</i>	Nabíjacia stanica pre elektrobicykle	Obec	počet	0	2

5.2. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť sa venuje postupom inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia programu rozvoja obce, systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov, ako aj vecnému a časovému harmonogramu realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Osnova realizačnej časti PHRSR obce Slovinky je nasledovná:

- Akčný plán obce
- Organizačno-inštitucionálne zabezpečenie plnenia PHRSR a administratívna podpora
- Komunikačná stratégia obce
- Návrh systému monitorovania a hodnotenia

5.2.1 Akčný plán obce

Akčný plán vyplýva zo stratégie, tvorí jej kľúčovú časť a bude realizovaný prostredníctvom konkrétnych, vopred zadefinovaných projektov a aktivít. Jeho náplňou sú predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, pričom je v ňom uvádzaná konkrétna inštitúcia zodpovedná za ich naplnenie. Nevyhnutnou súčasťou akčného plánu sú vždy aj predpokladané zdroje financovania.

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

Akčný plán 2023 - 2029			
Opatrenie, aktivita	Termín	Zodpovedná inštitúcia	Financovanie (EUR)
1.1 Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Projekt: Vybudovanie kanalizácie a ČOV	2023-2029	obec	5 500 000,00
Projekt: Dobudovanie obecného vodovodu	2023-2029	obec	100 000,00
Projekt: Modernizácia verejného osvetlenia	2023-2029	obec	30 000,00
Projekt: Vybudovanie kamerového systému	2023-2029	obec	40 000,00
Projekt: Vybudovanie optickej siete	2023-2029	obec	30 000,00
1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
Projekt: Rekonštrukcia a dobudovanie miestnych cestných komunikácií	2023-2029	obec	1 500 000,00
Projekt: Dobudovanie a rekonštrukcia chodníkov	2023-2029	obec	800 000,00
Projekt: Modernizácia autobusových zastávok	2023-2029	obec	5 000,00
Projekt: Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia	2023-2029	obec	5 000,00
1.3 Podpora podnikateľov - SZČO, MSP, SHR			
Projekt: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	2023-2029	obec	10 000,00
1.4 Podpora a rozvoj spolupráce s okolitými obcami a podpora cezhraničnej spolupráce			
Projekt: Rozvoj partnerskej spolupráce	2023-2029	obec	20 000,00
2.1 Podpora tvorby podmienok pre rozvoj bývania v obci			
Projekt: Podpora individuálnej domovej výstavby	2023-2029	obec	500 000,00
Projekt: Podpora individuálnej bytovej výstavby	2023-2029	obec	300 000,00
2.2 Podpora sociálnej infraštruktúry, školstva a služieb v obci			
Projekt: Komplexná rekonštrukcia obecného úradu	2023-2029	obec	600 000,00
Projekt: Vybudovanie Domu smútku a zabezpečenie opлотenia „Vyšného“ cintorína	2023-2029	obec	200 000,00
Projekt: Vybudovanie novej hasičskej zbrojnice	2023-2029	obec	150 000,00

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

Projekt: Modernizácia interiéru Kultúrneho domu	2023-2029	obec	50 000,00
Projekt: Vybudovanie nového denného stacionára	2023-2029	obec	250 000,00
Projekt: Rekonštrukcia areálu materskej školy	2023-2029	obec	10 000,00
Projekt: Rekonštrukcia budovy a areálu základnej školy	2023-2029	obec	300 000,00
2.3 Podpora integrácie MRK v obci			
Projekt: Zriadenie miestnej občianskej poriadkovej služby	2023-2029	obec	5 000,00
Projekt: Zriadenie terénnej sociálnej práce	2023-2029	obec	5 000,00
2.4 Skvalitnenie ponuky športového, kultúrneho a spoločenského vyžitia v obci			
Projekt: Podpora kultúrnych a športových podujatí	2023-2029	obec	10 000,00
Projekt: Výstavba a rekonštrukcia detského ihriska	2023-2029	obec	150 000,00
Projekt: Rekonštrukcia futbalového ihriska	2023-2029	obec	200 000,00
Projekt: Rekonštrukcia multifunkčného ihriska a výstavba bežeckej dráhy	2023-2029	obec	250 000,00
Projekt: Výstavba workoutového ihriska	2023-2029	obec	15 000,00
Projekt: Rekonštrukcia amfiteátra	2023-2029	obec	15 000,00
Projekt: Revitalizácia zelených plôch	2023-2029	obec	20 000,00
Projekt: Výstavba pumptrackového ihriska	2023 - 2029	obec	50 000,00
2.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu			
Projekt: Výstavba cyklotrasy	2023-2029	obec	800 000,00
Projekt: Výstavba lyžiarskeho vleku	2023-2029	obec	300 000,00
2.6 Skvalitnenie služieb verejného sektora			
Projekt: Zvyšovanie digitálnych a odborných zručností a vzdelávanie zamestnancov obecného úradu a občanov	2023-2029	obec	20 000,00
3.1 Prevencia pred povodňami			
Projekt: Rekonštrukcia a dobudovanie rigolov	2023-2029	obec	50 000,00
Projekt: Protipovodňové opatrenia	2023-2029	obec	50 000,00
Projekt: Vodozádržné opatrenia	2023-2029	obec	200 000,00

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

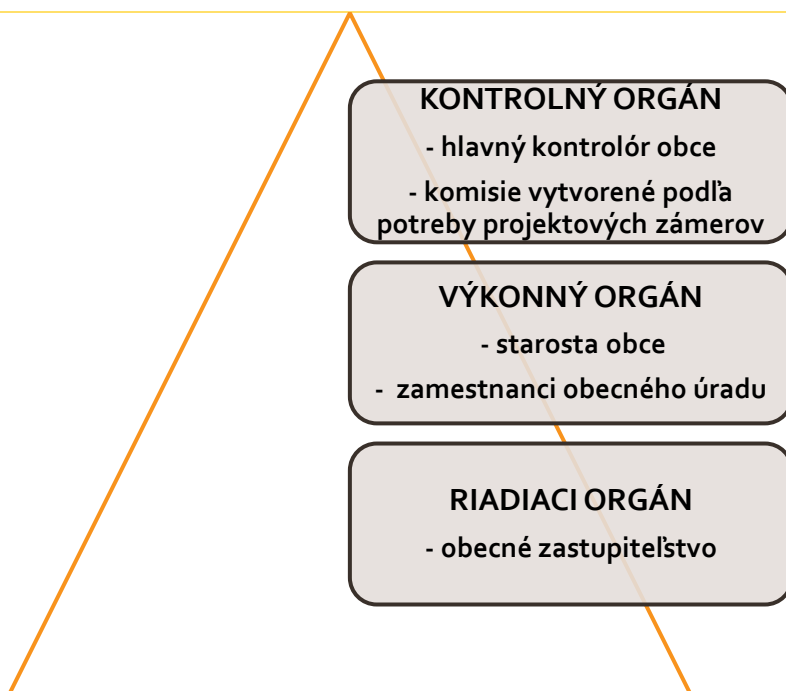

Projekt: Opatrenia proti zosuvom pôdy	2023-2029	obec	20 000,00
Projekt: Pozemkové úpravy	2023-2029	obec	30 000,00
3.2 Podpora zhodnocovania odpadov			
Projekt: Zakúpenie techniky zberného dvora	2023-2029	obec	200 000,00
Projekt: Zakúpenie techniky kompostoviska	2023-2029	obec	80 000,00
Projekt: Zabezpečenie kompostérov a nádob na separovanie odpadu pre domácnosti	2023-2029	obec	200 000,00
3.3 Opatrenia proti čiernym skládkam a dodržiavanie čistoty v obci			
Projekt: Predchádzanie čiernym skládkam v katastri obce zakúpením fotopascí	2023-2029	obec	5 000,00
3.4 Znižovanie energetickej náročnosti a podpora obnoviteľných zdrojov energie			
Projekt: Znižovanie energetickej náročnosti a podpora energetickej sebestačnosti obce a jej obyvateľov	2023-2029	obec	300 000,00
Projekt: Výstavba zariadení na využitie vybraných druhov obnoviteľných zdrojov energie	2023-2029	obec	1 000 000,00
3.5 Znižovanie produkcie skleníkových plynov			
Projekt: Zvyšovanie atraktivity a dostupnosti nízkoemisnej verejnej/osobnej dopravy a nemotorovej dopravy	2023-2029	obec	60 000,00

5.2.2 Organizačno-inštitucionálne zabezpečenie plnenia PHRSR a administratívna podpora

Inštitucionálne zabezpečenie

Strategická časť dokumentu ponúka prierezový prehľad o pripravovaných projektoch a aktivitách obce v období 2023 - 2029. Široký rámec navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať zodpovednú prípravu zo strany obce, nielen čo sa týka zostavenia odborných tímov, ktoré budú zabezpečovať vecnú náplň projektov, ale aj silnú administratívnu podporu tzv. realizačný tím, ktorý bude zložený zo zamestnancov obecného úradu a podpory z externého odborného prostredia.

Zároveň si obec kladie za cieľ zohľadňovať pripomienky a názory poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Dokument PHRSR obce je preto živým dokumentom, ktorý do budúcnosti s možnými aktualizáciami. Obecné zastupiteľstvo, ktoré schvaľuje celý dokument PHRSR raz ročne vyhodnocuje jeho plnenie. Zároveň zodpovedá za schválenie nutného spolufinancovania projektov v procese ich prípravy. Obecné zastupiteľstvo bude zároveň schvaľovacím orgánom pre vypracované hodnotiace a monitorovacie správy, ktoré obec, ako prijímateľ dotácie, bude v stanovených termínoch predkladať poskytovateľovi dotácie.

Komunikačná stratégia obce

Tak ako v každej oblasti života obce, aj pri rozvoji komunikácie je potrebné zohľadňovať reálne potreby občanov a možnosti samosprávy. Komunikačná stratégia obce Slovinky vychádza zo skutočnosti, že kvalita poskytovaných informácií bude mať vplyv na spokojnosť jej občanov, ako aj zo skutočnosti, že úlohou samosprávy je zabezpečiť vzájomnú komunikáciu s občanmi. To znamená, že okrem poskytovania aktuálnych informácií a zabezpečenia ich dostupnosti pre občanov, je potrebné zaistiť aj spätnú väzbu verejnosti. Z pohľadu miesta, kde komunikácia v samospráve prebieha, hovoríme o dvoch formách komunikácie:

- interná komunikácia – vo vnútri samosprávy,
- externá komunikácia – na území obce a mimo nej.

Hlavnými cieľovými skupinami v komunikácii obce sú:

- interná komunikácia – zamestnanci OcÚ a poslanci OcÚ,
- externá komunikácia – občania obce, spolupracujúci podnikatelia, návštevníci, zamestnanci okolitých obecných úradov.

Samospráva využíva viacero komunikačných prostriedkov:

- prioritne je pre komunikáciu s občanmi určená webová stránka obce, ktorá zabezpečuje okamžitú dostupnosť informácií,
 - vzhľadom na počet obyvateľov obce je možné využívať aj priamu - osobnú komunikáciu,
 - ďalším prostriedkom poskytovania informácií je úradná tabuľa umiestnená pred obecným úradom či obecný rozhlas,
 - poslednou formou komunikácie je priama účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.
- Zo skúseností obce možno konštatovať, že mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľov obce dávajú prednosť komunikácii prostredníctvom web stránky, pričom staršie vekové kategórie preferujú priamu komunikáciu či prijímanie informácií prostredníctvom obecného rozhlasu.

Publicita projektov obce

Podľa pokynov poskytovateľov dotácií, či nimi vydávaných Manuálov pre Informovanie a publicitu, je obec zodpovedná za zabezpečenie informovania odbornej a širokej verejnosti o nenávratnej finančnej pomoci poskytnutej z fondov EÚ. Publicita si podľa typu investície (projektu) bude vyžadovať rôzne spôsoby realizácie. Obec má povinnosť zabezpečiť, aby informácie o poskytnutej podpore boli odovzdávané všetkým zapojeným stranám. Dôraz sa kladie na čo najširšiu publicitu, ktorej zrealizovanie potom musí obec adekvátne zdokladovať. Pri realizácii jednotlivých projektov bude obec na komunikáciu – v závislosti od typu projektu a veľkosti investície - využívať tieto formy publicity:

- Veľkoplošná reklamná tabuľa (počas realizácie projektu)
- Trvalo vysvetľujúca informačná tabuľa (spravidla po ukončení projektu)
- Informačné plagáty, bulletiny
- Prostredníctvom obecného rozhlasu
- Propagačné a informačné predmety
- Informačné materiály a dokumenty - pri organizácii konferencií, kurzov, workshopov bude informácia o podpore projektov uvádzaná na všetkých pozvánkach, prezenčných listinách a pod.

Prostredníctvom uvádzanej komunikačnej stratégie bude počas obdobia realizácie PHRSR 2023 - 2029 prebiehať komunikácia s obyvateľmi s cieľom naplniť zadané očakávania obyvateľov o rozvoji obce.

5.2.3 Návrh systému monitorovania a hodnotenia

Monitorovanie je pre účely predloženého PHRSR chápaný ako systematický proces zberu, triedenia, vyhodnocovania a uchovávaní relevantných informácií celého projektového tímu (realizačného aj odborného) o vecnom a finančnom plnení aktivít PHRSR. Cieľom monitorovania nebude len porovnanie dosiahnutého stavu s plánovaným stavom, ale aj celkový priebeh naplňovania stanoveného časového harmonogramu a zadaných výstupov.

Plnenie systému monitorovania a hodnotenia v praxi

Obec bude raz ročne zbierať, vyhodnocovať a spracovávať návrhy, doplnenia a pripomienky poslancov, zamestnancov obecného úradu, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Po spracovaní získaných informácií do jednotnej podoby bude obecnému zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHRSR za predchádzajúci rok a návrh na zapracovanie aktualizácií prípadne doplnení. Výstupom monitorovania PHRSR na úrovni obce bude

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou budú monitorovacie správy schválené riadiacimi orgánmi jednotlivých OP pre daný rok. Aj napriek popísanej postupnosti krokov systému monitorovania a hodnotenia niekedy sa všetky procesy a aktivity nezrealizujú so 100% úspešnosťou tak, ako bolo pôvodne naplánované. Vzniknuté zmeny bude preto nutné, čo najrýchlejšie účinne popísať, presadiť a adresne uložiť konkrétnemu pracovníkovi s určením termínu realizácie. Aby sa tieto zmeny mohli realizovať, obec zaistí, aby systém, ktorý využíva pre riadenie a implementáciu projektov bol otvorený takýmto úpravám a umožňoval zapracovanie zmien okamžite, bez zbytočných odkladov a neefektívneho plytvania času a nákladov.

Zodpovednosti za jednotlivé typy projektov resp. predkladanie monitorovacích správ nie je možné adresne zadať v tejto chvíli konkrétnemu pracovníkovi. Budú určené v čase prípravy najneskôr však v čase schválenia konkrétneho projektu. Pre tento účel s cieľom eliminovať možné pochybenia bude pre zodpovedných pracovníkov vytvorená pracovná náplň s presným vymedzením ich zodpovedností a kompetencií, ktoré vyplynú zo zmluvy s poskytovateľom dotácie a ním určených postupov a podmienok pre hodnotenie a monitorovanie projektov.

Vyššie uvedenými bodmi nie je dotknutá povinnosť štatutárneho zástupcu obce alebo obecných orgánov ich hlavnej zodpovednosti za všetky správne, aktuálne a úplné skutočnosti uvádzané v monitorovacích správach.

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2023 - 2029

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2025	Podľa rozhodnutia obce ako koordinátora PHRSR prípadne identifikácii spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	V súlade s plánom pre predkladanie Monitorovacích správ, minimálne 4x ročne (kvartálne)	Kontrola – porovnanie dosiahnutého stavu s plánovaným stavom (čas a zdroje – finančné, materiálové, ľudské)
Tematické hodnotenie časti PHRSR	V roku 2024	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	Podľa potreby	Pri závažnom odklone od stanovených cieľov, pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	V roku 2029	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

5.3. FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie PHRSR.

Osnova kapitoly je nasledovná:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHRSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiaca tabuľka pre výber projektov.

Všetky sumy uvádzané v tomto dokumente pre plánované projekty sú uvádzané hrubým odhadom. Dôvodom je nielen dlhší časový horizont, na ktorý sú tieto prostriedky plánované, ale fakt, že bez spracovania projektovej dokumentácie je nemožné vyčíslit' presnú sumu pre konkrétny projekt.

Pre projekt, kde je to možné, obec zabezpečí financovanie v rámci bežnej prevádzky samosprávy, pri náročnejších projektoch sa ráta s hlavným finančným krytím z mimorozpočtových prostriedkov obce, pričom obec ráta s nutným spolufinancovaním pri projektoch, kde je to relevantné.

Zoznam zdrojov, aj tých potenciálnych, ktorými je možné zabezpečiť finančné krytie projektov obce sú hlavne:

- vlastné zdroje,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- financovanie z národných projektov,
- rozpočet samosprávneho kraja,
- EŠIF (európske štrukturálne a investičné fondy),
- sponzorské dary (podnikatelia či súkromné osoby),
- bankový úver.

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného PHRSR obce je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

Indikatívny rozpočet – sumarizácia

	rok							Spolu (EUR)
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Moderná a inovatívna	2 412 000	1 608 000	1 206 000	1 206 000	804 000	804 000	0	8 040 000
Obec atraktívna pre všetkých	1 260 000	840 000	630 000	630 000	420 000	420 000	0	4 200 000
Eko obec	658 500	439 000	329 250	329 250	219 500	219 500	0	2 195 000
SPO LU (EU R)	4 330 500	2 887 000	2 165 250	2 165 250	1 443 500	1 443 500	0	14 435 000

5.3.1 Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Predložená Intervenčná matica predstavuje hrubý odhad objemu finančných zdrojov potrebných na realizáciu stanovených projektových zámerov. Definitívna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie pre konkrétny projektový zámer pri zohľadnení výsledku verejného obstarávania.

Model viaczdrojového financovania - intervenčná matica

Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje				
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu
1.1 Zlepšenie technickej vybavenosti obce	5 700 000	4 560 000	570 000	485 000	85 000	5 700 000
1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	2 310 000	1 848 000	231 000	215 500	15 500	2 310 000
1.3 Podpora podnikateľov – SZČO, MSP, SHR	10 000	8 000	1 000	1 000	0	10 000

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

1.4 Podpora a rozvoj spolupráce s okolitými obcami a podpora cezhraničnej spolupráce	20 000	16 000	2 000	2 000	0	20 000
2.1 Podpora tvorby podmienok pre rozvoj bývania v obci	800 000	640 000	80 000	70 000	10 000	800 000
2.2 Podpora sociálnej infraštruktúry, školstva a služieb v obci	1 560 000	1 248 000	156 000	98 000	58 000	1 560 000
2.3 Podpora integrácie MRK v obci	10 000	8 000	1 000	500	500	10 000
2.4 Skvalitnenie ponuky športového, kultúrneho a spoločenského vyžitia v obci	710 000	568 000	71 000	56 000	15 000	710 000
2.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	1 100 000	880 000	110 000	95 000	15 000	1 100 000
2.6 Skvalitnenie služieb verejného sektora	20 000	16 000	2 000	1 500	500	20 000
3.1 Prevencia pred povodňami	350 000	280 000	35 000	27 500	7 500	350 000
3.2 Podpora zhodnocovania odpadov	480 000	384 000	48 000	24 000	24 000	480 000
3.3 Opatrenia proti čiernym skládkam a dodržiavania čistoty v obci	5 000	4 000	500	0	500	5 000
3.4 Znižovanie energetickej náročnosti a podpora obnoviteľných zdrojov	1 300 000	1 040 000	130 000	0	130 000	1 300 000
3.5 Znižovanie produkcie skleníkových plynov	60 000	48 000	6 000	5 000	1 000	60 000

Finančný rámec na realizáciu PHRSR

Finančný rámec na realizáciu PHRSR ako detailný prehľad finančných nárokov jednotlivých projektových zámerov, je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia, projekty a aktivity PHRSR na celé jeho obdobie.

5.3.2 Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov

Pre transparentný a nespochybniteľný výber projektov a stanovenie priorít pri ich financovaní, bola vypracovaná tabuľka pre výber projektov, ktorá je súčasťou finančnej časti. Hodnotiacim kritériom s najvyššou váhou je nielen výsledok projektu, ale aj jeho dopad – prínos pre rozvoj obce z pohľadu trvalo udržateľného rozvoja.

Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projekt
1	Najvyššia priorita	- projekty zamerané na okamžité riešenie náhlych havarijných situácií, prírodných katastrof alebo mimoriadnych situácií - projekty, ktorých plnenie je pre obec povinné (usmernenie na úrovni SR alebo EÚ, projekty plynúce zo zmeny legislatívy)	
2	Vysoká Priorita	- projekty na predchádzanie dôsledkov prírodných katastrof alebo mimoriadnych situácií - projekty smerujúce k rozvoju obce, ktorých financovanie je možné realizovať zo zdrojov obce - projekty smerujúce k rozvoju obce, ktorých financovanie je možné získať zo zdrojov EÚ - projekty, ktorých realizáciu považujú obyvatelia obce za nevyhnutnú (silná podpora miestnych obyvateľov) - projekty, ktorých plnenie je možné zaradiť pod Všeobecne záväzné nariadenia obce	Projekt: Vybudovanie kanalizácie a ČOV Projekt: Dobudovanie obecného vodovodu Projekt: Modernizácia verejného osvetlenia Projekt: Rekonštrukcia a dobudovanie miestnych cestných komunikácií Projekt: Dobudovanie a rekonštrukcia chodníkov Projekt: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci Projekt: Rozvoj partnerskej spolupráce Projekt: Protipovodňové opatrenia Projekt: Vodozádržné opatrenia

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

			Projekt: Rekonštrukcia a dobudovanie rigolov Projekt: Opatrenia proti zosuvom pôdy
3	Stredná priorita	- projekty, ktoré robia obec príťažlivejšou, zaujímavejšou v očiach obyvateľov, návštevníkov - projekty, ktoré sú pre obec, vhodné a podporujú rozvoj obce - projekty, na ktoré je možné získať financovanie z mimorozpočtových zdrojov a sú v súlade so rozvojovým smerovaním obce	Projekt: Dobudovanie kamerového systému Projekt: Vybudovanie optickej siete Projekt: Modernizácia autobusových zastávok Projekt: Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia Projekt: Podpora individuálnej domovej výstavby Projekt: Podpora individuálnej bytovej výstavby Projekt: Komplexná rekonštrukcia obecného úradu Projekt: Vybudovanie Domu smútku a zabezpečenie oplotenia „Vyšného“ cintorína Projekt: Vybudovanie novej hasičskej zbrojnice Projekt: Modernizácia interiéru Kultúrneho domu Projekt: Vybudovanie nového denného stacionára Projekt: Rekonštrukcia areálu materskej školy Projekt: Rekonštrukcia budovy a areálu základnej školy

			Projekt: Zriadenie miestnej občianskej poriadkovej služby Projekt: Zriadenie terénnej sociálnej práce Projekt: Podpora kultúrnych a športových podujatí Projekt: Výstavba a rekonštrukcia detského ihriska Projekt: Rekonštrukcia futbalového ihriska Projekt: Rekonštrukcia multifunkčného ihriska a bežeckej dráhy Projekt: Výstavba workoutového ihriska Projekt: Výstavba pumptrackového ihriska Projekt: Rekonštrukcia amfiteátra Projekt: Revitalizácia zelených plôch Projekt: Zakúpenie techniky zberného dvora Projekt: Zakúpenie techniky kompostoviska Projekt: Zabezpečenie kompostérov a nádob na separovanie odpadu pre domácnosti Projekt: Predchádzanie čiernym skládkam v katastri obce zakúpením fotopascí Projekt: Znižovanie energetickej náročnosti a podpora energetickej sebestačnosti obce a jej obyvateľov	
--	--	--	---	--

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

			Projekt: Výstavba zariadení na využitie vybraných druhov obnoviteľných zdrojov energie Projekt: Výstavba cyklotrasy Projekt: Výstavba lyžiarskeho vleku Projekt: Zvyšovanie digitálnych a odborných zručností a vzdelávanie zamestnancov obecného úradu a občanov
4	Nízka priorita	- projekty, ktorých prínos pre rozvoj obce je minimálny - projekty bez silnej podpory obyvateľov obce - projekty na základe nepresne zadefinovaných projektových úvah bez jasného cieľa	Projekt: Pozemkové úpravy Projekt: Zvyšovanie atraktivity a dostupnosti nízkoemisnej verejnej/osobnej dopravy a nemotorovej dopravy

Na základe vyššie uvádzanej tabuľky pre výber projektov, ktorá stanovuje kritéria pre výber projektov obce Slovinky, sa v nasledujúcom programovom období plánuje zrealizovať celkovo 45 projektov, pričom 11 projektov má vysokú prioritu, 32 projektov bude realizovaných ako projekty so strednou prioritou a 2 projekty s nízkou prioritou.

Tabuľka je však iba rámcovým prehľadom pripravovaných projektov a je otvorená ďalším úpravám a doplneniam. Približuje projektové zámery obce, avšak finálna verzia predkladaných projektov bude vždy závislá na finančných možnostiach obce, podmienok konkrétnych výziev a pokynov poskytovateľov.

6. Riziká implementácie a ich prevencia

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené možné riziká súvisiace s prípravou, schvaľovaním a riešením nástrojov (projektov) a odhadnutý ich dopad na projekt a jeho kvalitu ako aj uvedené spôsoby a postupy eliminácie rizík.

Popis rizika	Väzba rizika na cieľ resp. nástroj implementácie PHRSR	Zhodnotenie významnosti rizika	Opatrenie na zníženie rizika	Spôsob monitorovania rizika	Zodpovednosť za monitorovanie a realizáciu opatrenia
Schválenie a podpísanie projektu v neskoršom ako avizovanom termíne	Skrátenie doby realizácie projektu	Stredný	Naplánovanie dostatočnej časovej rezervy. Od podania projektu po schválenie projektu, podpísanie zmluvy a začiatok riešenia sa uvažuje s periódou 6 mesiacov.	Dôsledné plánovanie vychádzajúce zo skúseností a poznania vlastných zdrojov.	obecný úrad, starosta obce
Nedostatky vo finančných tokoch všetkých zainteresovaných	Ohrozenie realizácie projektu zo strany dodávateľov	Stredný	Dohoda s dodávateľom prác, tovarov a služieb na 90 dňovej splatnosti faktúr.	Finančné plánovanie, komunikácia k finančnému plneniu všetkých zainteresovaných.	obecný úrad, starosta obce
Stabilita personálneho zabezpečenia projektu zo strany všetkých zainteresovaných	Ohrozenie plánovaných výsledkov aktivity	Nízky	Do projektu je navrhnutý vysoko profesionálny tím pracovníkov. Navrhovaný	Dôsledné plánovanie vychádzajúce zo skúseností a poznania vlastných zdrojov.	obecný úrad, starosta obce

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

			počet osôb v projekte vychádza z doterajších skúsenosti obce s realizáciou obdobných nástrojov/ projektov.		
Nezvládnutie projektu po riadiacej stránke - neukončenie projektu v stanovenom termíne	Nepreplatenie výdavkov zo strany kontraktáčného orgánu, ohrozenie dokončenia projektu	Nízky	Navrhnutá dostatočná časová rezerva.	Dôsledné plánovanie, priebežná kontrola a vyhodnocovanie dosiahnutých míľnikov a špecifických cieľov.	obecný úrad, starosta obce
Nedodržanie zmluvných podmienok zo strany dodávateľov služieb a tovarov	Ohrozenie realizácie projektu, ohrozenie plánovaných výsledkov projektu	Stredný	Výber najvhodnejšieho o dodávateľa cestou transparentného verejného obstarávania je zárukou výberu spoľahlivého partnera /dodávateľa/.	Kontrola procesu poverenou osobou.	obecný úrad, starosta obce
Neúspešné VO alebo potreba opakovať verejné obstarávanie	Časový posun, ohrozenie termínu ukončenia projektu	Nízky	Verejné obstarávanie bude zabezpečené osobou spôsobilou vo verejnom obstarávaní. (externé zdroje).	Využitie externých odborníkov v procese prípravy projektu.	obecný úrad, starosta obce, externý partner

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

Riziká politické a legislatívne	Možné ohrozenie realizácie projektu	Nízky	Dôsledná znalosť legislatívnych noriem. Prioritný záujem obce a partnerov na realizácii projektu.	Znalosť legislatívy, využitie externých odborníkov v procese prípravy projektu.	obecný úrad, starosta obce externý partner
Nezvládnutie projektu po technickej stránke	Ohrozenie dosiahnutia plánovaných výsledkov projektu	Nízky	Obec disponuje potrebným technickým vybavením, ktoré bude po dobudovaní umožňovať generovanie plánovaných výstupov.	Dôsledné plánovanie a priebežný monitoring.	obecný úrad, starosta obce
Nedostatok disponibilných kapacít	Ohrozenie postupu prác na projekte, ohrozenie harmonogramu a plánovaných výsledkov projektu	Stredný	Obec vyčlení dostatok disponibilných kapacít s možnou alternáciou pracovníkov pri odbornom dozere a kontrole implementácie.	Dôsledné plánovanie a priebežný monitoring.	obecný úrad, starosta obce
Riziko nezáujmu občanov o projektové dianie	Efektívna správa obce s využitím nástrojov pri plánovaní a implementovaní stratégií rozvoja	Stredné	Transparentný prístup vedenia obce k obyvateľom postavený na aktívnom postoji obce, smart nástroje.	Monitoring zapájania sa obyvateľov do účasti na verejnom živote, priebežné vyhodnocovanie a zlepšovanie procesu.	obecný úrad, starosta obce, obecné zastupiteľstvo

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

Riziko úbytku obyvateľov	Obec atraktívna pre život	Nízke	Osveta, v spojení s realizáciou nástrojov príslušného strategického cieľa.	Monitoring stavu kvality života v obci, dotazníky a smart nástroje pre komunikáciu s obyvateľmi.	obecný úrad, starosta obce
---------------------------------	---------------------------	-------	--	--	----------------------------

Pre nastavenie riadenia rizík je vhodné v prípade závažnosti a početnosti rizík vytvoriť plán riadenia rizík, ako uvádza tabuľka vyššie. Základnými bodmi tohto postupu sú:

- identifikovanie možných rizík tvorby PHRSR resp. jeho aktualizácie,
- zhodnotenie ich významnosti,
- návrh opatrení na zníženie rizík a zodpovednosti za ich realizáciu,
- návrh postupov monitorovania a priebežného hodnotenia rizík.

Platí však, že základom pre zníženie rizík je už ich zohľadnenie pri ich identifikácii.

7. Riadenie implementácie

Názov štruktúry kontroly implementácie PHRSR	Úlohy a kompetencie v rámci implementácie PHRSR		
Obecné Zastupiteľstvo	Úlohy a kompetencie : • bude schvaľovať PHRSR, • vyjadruje sa k procesu monitoringu, • priebežne prehodnocuje a v prípade potreby aktualizuje PHRSR.		
Hlavný kontrolór obce	Úlohy a kompetencie : • zabezpečuje kontrolu plnenia zadaných cieľov, • zabezpečuje finančnú kontrolu (finančné krytie, súlad projektových rozpočtov s aktuálnym PHRSR obce).		
Názov štruktúry riadenia implementácie PHRSR	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PHRSR	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov
Riadiaci výbor	7 členov – poslanci Obecného zastupiteľstva	Rozhoduje o začatí prípravných prác, presadzuje, zadáva úlohy, lobuje smerom k nadriadeným orgánom a zabezpečuje všeobecnú podporu realizácie plánu	Zasadá minimálne kvartálne alebo podľa potreby, (členovia výboru budú menovaní po schválení PHRSR). Riadiaci výbor svoju činnosť môžu spustiť po menovaní. <u>Dôležité:</u> Zloženie výboru musí byť / bude vystavané tak, aby každý člen v rámci obce zohrával významnú úlohu v aktívnom živote obce (tým sa zabezpečí jeho schopnosť zasiahnuť pri realizácii a predchádzať tak vzniku problémov a možných odchýlok od plánu.)
Gestor	starosta obce	<u>V príprave:</u> Rozhoduje o začatí prípravných prác na základe predchádzajúceho súhlasu zastupiteľstva obce	Gestor PHRSR je najvyšší reprezentant realizácie PHRSR do vnútra obce aj smerom navonok, teda vo vzťahu k nadriadeným orgánom.

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

		V <u>proces</u> : Koordinuje všetky zložky zodpovedné za implementáciu PHRSR	- Vede riadiaci výbor, zvoláva a vedie jeho zasadnutie.
Názov výkonnej štruktúry v procese implementácie PHRSR	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PHRSR	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov
Koordinátor tvorby stratégie (Koordinátor prípravných prác)	Pozícia obsadená externým dodávateľom	Koordinuje činnosti smerujúce k tvorbe dokumentu, spracováva dokument na základe dát z participatívneho procesu tvorby, metodicky usmerňuje proces kreovania PHRSR	Je poradným orgánom v procese tvorby. Usmerňuje a koordinuje činnosti tak, aby proces aj výsledok boli v súlade s metodikou a platnou legislatívou.
Poverenie koordinátora prípravných prác obce Slovinky bude jasne a jednoznačne formálne komunikované, aby bola zaistená transparentnosť a nevznikli pochybnosti o jeho osobe a jeho právomociach. Poverenie koordinátora prípravných prác od gestora bude mať písomnú formu a bude dostupné ďalším stranám, ktoré budú zapojené do prípravy tvorby stratégie vrátane verejnosti.			
Prípravný tím + logistický tím	Zamestnanci obecného úradu	V príprave: Pripravuje podklady na rozhodnutie o aktualizácii, resp. o spracovaní nového PHRSR V procese: Podieľa sa na plnení realizácie jednotlivých úloh nástrojov, zabezpečuje činnosti spojené s monitoringom PHRSR. Zároveň zabezpečuje administratívnu podporu a zabezpečuje technicko – obslužné činnosti.	Pripravuje podklady a zabezpečuje práce spojené s implementáciou a hodnotením PHRSR.

8. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR

8.1. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR pre nadradené a nižšie úrovne strategického riadenia

Odporúčania pre nižšie úrovne strategického riadenia

Nakoľko predkladaný dokument (PHRSR obce) je sám programom na najnižšom stupni verejnej správy nie je možné z neho odvádzať odporúčania pre nižšie stupne riadenia.

Odporúčania pre nadradené úrovne strategického riadenia

Pri tvorbe PHRSR obce Slovinky boli zohľadňované strategické dokumenty nadradenej úrovne. Pri aktualizácii strategických dokumentov vyšších úrovni na obdobie niekoľko rokov je potrebné prihliadať na konkrétne plány jednotlivých obcí, pretože práve tie dokážu – na základe poznania skutočných potrieb svojich obyvateľov – detailne reflektovať aktuálne problémy, ktoré je potrebné aj aktuálne riešiť. Zovšeobecňovanie konkrétnych problémov napr. malých obcí na úroveň regiónu totiž neodzrkadľuje vždy skutkový stav v konkrétnej obci.

8.2. Odporúčania a požiadavky pre partnerské a spolupracujúce subjekty

V procese implementácie PHRSR sa môžu objaviť problémy, ktoré následne ovplyvnia dosiahnutie vízie a naplnenie zadaných cieľov a celkovú efektívnosť implementácie. Možnosť výskytu týchto problémov predstavuje riziko pre naplnenie stratégie, preto je potrebné pomenovať potenciálne problémy ešte pred tým ako sa vyskytnú, a pripraviť postupy na zníženie ich výskytu resp. na minimalizáciu ich dopadov.

Jedným z kľúčových prostriedkov na elimináciu rizika je definovanie a poznanie právomocí subjektov zapojených do procesu realizácie, spolu s odporúčaniami a požiadavkami na partnerské a spolupracujúce subjekty.

Tím pre koordináciu tvorby navrhne postup na zníženie rizík už pri formulovaní PHRSR a to voľbou stratégie, vhodných nástrojov a následne pri jej implementácii. Základom pre zníženie rizík je už ich zohľadnenie pri ich identifikácii.

V tomto kroku sa nastaví mechanizmy rozhodovacích a schvaľovacích procesov a to najmä kompetencie a pravidlá:

- monitoringu a hodnotenia plnenia úloh a výstupov implementácie PHRSR,
- operatívneho riadenia implementácie (koordinácie prác, komunikácia, riadenie využitia zdrojov a operatívne rozhodnutia),
- adaptácie a zmien stratégie na základe výstupov procesu monitorovania,
- manažmentu rizík

Tabuľka nižšie uvádza prehľad odporúčaní a požiadaviek na partnerské a spolupracujúce subjekty.

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

č.	Názov partnera	Prehľad odporúčaní a požiadaviek
1	Obecný úrad obce Slovinky	- vytvára zázemie (technické a administratívne) pre koordináciu, implementáciu a monitoring PHRSR
2	Aktívni občania – obyvatelia obce	- aktívny prístup a angažovanosť pri realizácii jednotlivých nástrojov
3	Subjekty z cestovného ruchu v okrese/regióne	- poradenstvo a spolupráca pri implementácii nástrojov, podľa podielu zapojenia do konkrétneho nástroja
4	Externí poradcovia – poradensko - konzultačné agentúry	- Odborné poradenstvo a spolupráca vedúca k získaniu nenávratných finančných príspevkov
5	Susediace obce v rámci okresu/regiónu	- spolupráca pri projektoch presahujúcich územie obce
6	Orgány regionálnej samosprávy	- profesionálny a ústretový prístup pri schvaľovacích a povoľovacích konaniach - spolupráca a konzultácie pri realizácii a implementácii nástrojov
7	Orgány štátnej správy	- profesionálny a ústretový prístup pri schvaľovacích a povoľovacích konaniach - spolupráca a konzultácie pri realizácii a implementácii nástrojov.

8.3. Záverečná správa

Na základe analýzy vykonanej pre účely tohto dokumentu je zrejmé, že hlavným problémom obce Slovinky je nízky počet podnikateľských príležitostí či formy samozamestnania v obci, z čoho plynie vysoká miera dochádzky do zamestnania mimo obec.

Ďalšími problémami sa javia mobilita mladých ľudí, štrukturálna zaostalosť územia a celkový vidiecky charakter územia (čo nie je nutné vnímať vždy len ako negatívum). Uvedené problémy obmedzujú samotné možnosti obce ovplyvniť svoju východiskovú situáciu. Výrazným progresom pre obec je však dobudovanie chýbajúcej technickej a sociálnej infraštruktúry.

V rámci predkladaného dokumentu sa bude obec snažiť o zlepšenie a skvalitnenie stavu občianskej a technickej vybavenosti, čo v dlhodobom horizonte môže pomôcť k vytvoreniu predpokladov pre nárast počtu obyvateľov.

Vypracované súbory nástrojov vo forme tu uvádzaných návrhov projektov, môžu prispieť k novým podnikateľským a investičným príležitostiam obce spojenými s tvorbou nových pracovných miest v obci.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)

Podstatné je, aby bolo zachované smerovanie obce navrhnuté v tomto dokumente, ktoré vzniklo na základe východiskovej situácie (nadväzujúc na výstupy predchádzajúceho PHRSR), na základe definovaných potrieb obyvateľov so zapojením širokej verejnosti a na základe konsenzu všetkých zúčastnených partnerov.

PHRSR nie je fixným dokumentom pre nadchádzajúce obdobie, je možné ho v čase odôvodnene upravovať a aktualizovať. Ak sa do budúcnosti objaví nová spoločenská potreba, ktorá sa pretaví do nového nástroja PHRSR, teda projektu, bude musieť prejsť štandardizovanou procedúrou prípravy a pripomienkovania, aby sa následne zaradil do aktualizovaného programu.

A aj keď najväčšia váha zodpovednosti pri plánovaní rozvoja obce sa kladie na čelných predstaviteľov obce, je na všetkých aktéroch podieľajúcich sa na plánovaní, aby naplnením svojho „balíka úloh“ prispeli k napĺňaniu vytýčených cieľov v snahe zlepšiť kvalitu života obyvateľov obce Slovinky.

9. Využitie literárne zdroje

1. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja.
2. Program Slovensko 2021 – 2027 schválený Európskou komisiou dňa 23.11.2022.
3. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja.
4. Agenda 2030.
5. Partnerská dohoda 2021 – 2027.

10. Prílohy

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť

História obce

Oblasť Sloviniek bola osídlená v rozličných fázach od obdobia praveku, cez stredovek až k novoveku. Slovinky vznikli ako banícka osada na pôvodne rozsiahlom gelnickom chotári. V prvej písomnej správe z roku 1368 sa vyskytujú pod názvom Villa Abakuk a v ďalšej z roku 1374 ako Abacuk. V neskorších dokumentoch sú označované aj ako Abbakuk.

Nižné Slovinky 1368 Abakuk, Abbakut, 1405 Slowynka, 1406 Zlowinka utraque, 1550 Alsoszlownka, 1920 Nižné Slovinky maďarsky Alsószlovinka, Alsószalánk.

Vyšné Slovinky 1460 Zlowinka utraque, 1550 Felsewszlownka, 1920 Vyšné Slovinky, maďarsky Felsoszlownka, Felsoszalánk.

Obec patrila spočiatku pod správu richnavského hradného panstva, ktorého sa roku 1460 zmocnil Imrich Zápoľský. Práve z toho istého roku pochádza aj dokument svedčiaci o existencii už dvoch obcí s názvom Zlowinka. Od roku 1550 sa v písomnostiach stretávame s pomenovaním Vyšné Slovinky (Zlowinky Superior, Felsewszlownka) a od roku 1555 aj s Nižnými Slovinkami (Alsó Szlovinka). Obe obce sa vyvíjali samostatne až do roku 1943, kedy sa znovu zlúčili do jedného celku. Po Zápoľských sa hlavným zemepánom richnavského panstva a teda aj Sloviniek stáli Turzovci (po roku 1531). Krátky čas okolo polovice 16. storočia patrili Ondrejovi Bátorymu. Po vymretí Turzovcov (1636) a veľkých majetkových sporoch sa dostali definitívne do majetku Csakyovcov, majiteľov Spišského hradu. Títo ich vlastnili až do zrušenia poddanstva v roku 1848.

Oblasť Sloviniek a okolia sa vyznačovala značným počtom ložísk strieborných a medených rúd. Tieto sa ťažili a spracovali po stáročia až do konca 19. storočia. Obyvateľstvo Sloviniek tvorili väčšinou baníci, uhliari a drevorubači. Čiastočne sa zaoberali aj roľníctvom a dobytkárstvom. V 18. storočí sa Slovinky preslávili aj mediarskou hutou svätého Mikuláša, ktorá patrila Združeniu hornouhorských ťažiarov. V druhej polovici devätnásteho storočia medenorudné baníctvo a hutníctvo v Slovinkách upadalo a ťažba sa obmedzila väčšinou len na železnú rudu. Od roku 1885 sa začína nová éra baníctva železa, kde vyťažená železo - medená ruda je spracovávaná v neďalekých Krompachoch v Rimamuránskej - Šalgotariánskej železiarenskej účastinárskej spoločnosti. Obdobie svetovej hospodárskej krízy v dvadsiatych rokoch devätnásteho storočia poznačili aj ťažbu železnej rudy na Slovinkách. Obnovenie banskej činnosti na ťažbu medenej rudy započalo v rokoch 1935 – 1938.

Príloha č. 1 Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)

Po ukončení II. svetovej vojny prešlo baníctvo niekoľkými organizačnými zmenami. Slovinské ložiská boli začlenené do Železorudných baní n. p. Spišská Nová Ves. Rozvoj baníctva v tomto období podmienil aj sociálny a kultúrny rozvoj obce. Slovinky dávali prácu obyvateľom aj okolitých obcí. Vybudovali sa bytové domy v neďalekých Krompachoch a v Slovinkách, objekty infraštruktúry, kultúry a športu. Začiatkom 90. rokov minulého storočia nastáva útlm baníctva zo známych najmä ekonomických dôvodov. Dňa 24. októbra 1991 ministerstvo hospodárstva vydalo rozhodnutie k plánu likvidácie baní a úpravní na Slovinkách. Dňa 30. júna v roku 1993 vyfáral z bane posledný vozík medenej rudy. Týmto sa skončila slávna história dobývania rúd v Slovinkách.

Pôvodným obyvateľstvom Sloviniek boli pravdepodobne Slováci. V priebehu 16. storočia sa tu prisťahovalo veľké množstvo rusínskeho obyvateľstva, ktoré prinieslo aj zmenu náboženského charakteru oboch obcí.

Kostol a fara v Slovinkách existovali už v prvej polovici 14. storočia. Nevedno, či pôvodné NIEČO patrocínium chrámu bolo totožné so sv. Jurajom, mučeníkom, ktorý je ako patrón miestneho kostola doložený iba od konca 16. storočia. Je dosť možné, že zmena patrocínia súvisela s príchodom rusínskeho grécko-katolíckeho obyvateľstva, keďže práve u nich je tento patrón bojovníkov a jazdcov veľmi obľúbený.

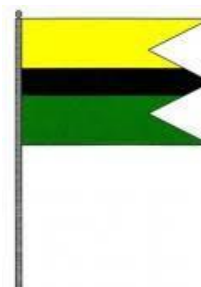
Súčasný klasicistický kostol zasvätený sv. Jurajovi bol postavený až v rokoch 1799-1808.

Symbody obce

Erb obce

Vlajka obce

Územie obce

Obec Slovinky leží v juhovýchodnej časti spišského regiónu, v okrese Spišská Nová Ves, v Košickom samosprávnom kraji, v tesnom susedstve s mestom Krompachy. Od okresného mesta je obec vzdialená cca 35 km. Katastrálne územie obce hraničí s obcami Krompachy, Spišské Vlachy, Olcava, Poráč, Švedlár, Mníšek nad Hnilcom, Helcmanovce, Prakovce, Gelnica.

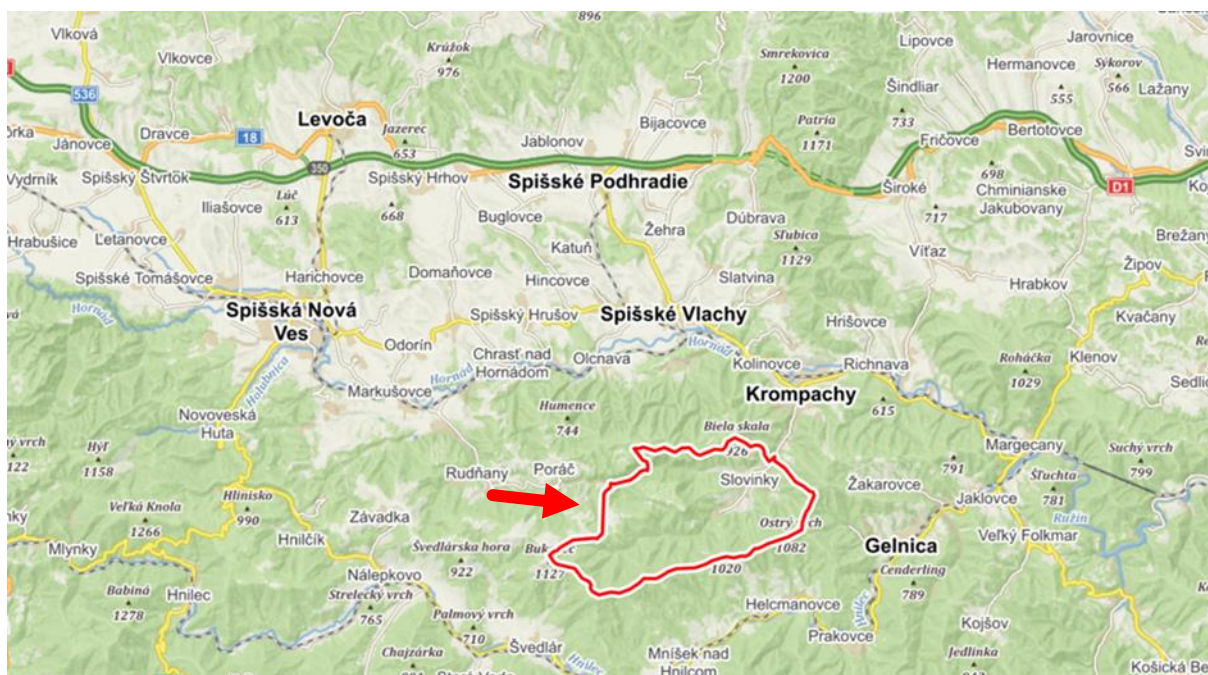
Kataster obce sa rozprestiera na ploche 4 644 ha a stred obce leží v nadmorskej výške 443 m n. m. Nadmorská výška chotára je 415 m.n.m až 1082 m.n.m. Podľa nadmorskej výšky sa územie obce začleňuje medzi vysočiny, z hľadiska relatívnej členitosti územia patrí toto územie medzi hornatiny.

Územie má stredohorský charakter s niektorými krasovými špecifikami. Hlavná os obce je orientovaná v smere SSZ – JJV. V menšom rozsahu je zástavba situovaná do údolí ústiacych do hlavných dvoch dominantných dolín. Severná – Poráčska dolina – v smere V – Z – spája obec Slovinky s obcou Poráč. Južná, Lacemberská dolina sa zo smeru SV – JZ postupne natáča k Z a slepo končí pod masívom Bukovca. Chrbát Hrbka oddeľuje spomínané doliny. Je predpolím krasovej náhornej plošiny Slovinskej skaly.

Z troch strán je ohraničená strmými vápencovými stenami. Smerom na S do Poráčskej doliny je hrana plošiny prerušená hlbokými priepast'ami „Šarkaňovej“ doliny a Muráňa. Ďalšie významnejšie skalné steny sú vo Vápeníku v Škripkovej doline a v doline Suchinec. Na styku katastrálnych území Sloviniek, Krompách a Spišských Vlách je vrchol Bielej skaly /926/. V jej oblasti už končí výskyt vápencov. Približne 10,5 km severne od Sloviniek sa vypína jeden z vrcholov masívu Braniska – Sľubica /1129/. Ostatné významnejšie vrcholy sú súčasťou hrebeňovej čiary a súčasne rozvodia Hnilca a Hornádu, tvoriacej južné ohraničenie katastrov obce. Od východu je to Krompašský vrch /1024,8/, Ostrý vrch /1082/, Banský vrch /1004,2/ Havrania hlava /1020,4/, Orlí vrch /1043,4/, Korban /1109,6/ a napokon Bukovec /1126,7/.

Výskyt karbonátov všeobecne podmieňuje vznik a vývoj krasových fenoménov. Miestami speleológovia preskúmali a zdokumentovali niekoľko desiatok krasových javov. Najvýznamnejšia je jaskyňa Homološova diera ležiaca asi v 800 m výške medzi dolinami Nad chatou a Škripkovou dolinou. V jaskyni bolo nájdených veľa kostrových pozostatkov fauny, hlavne medveďa jaskynného – *Ursus speleus*. Z ďalších krasových javov sa vyskytujú závrty. Z vyše 20 – tich sú dva otvorené na Galmuse, ostatné sú zahltené. Neďaleko doliny Suchinec bol náhodne po búrke objavený jediný ponor, ktorý je zatopený vodami Poráčskeho potoka a je pokrytý riečnym nánosom.

Príloha č. 1 Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)

Grafické znázornenie polohy obce Slovinky

Geomorfologické a geologické podmienky

Geomorfologicky je územie obce začlenené do: Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy – Karpaty, provincie – Západné Karpaty, subprovincie – Vnútorne západné Karpaty, oblasti – Slovenské rudohorie, celku – Volovské vrchy, podcelku - Hnilecké vrchy, časti - Galmus.

Územie Galmusu predstavuje planačno-rázsochový reliéf, zvyšná časť územia má reliéf hornatinový. Potoky v území majú tvar hlbokých V dolín bez nivy alebo so slabo vyvinutou nivou, Poráčsky potok na západnom okraji katastra tečie v prielomovej kaňonovitej doline. V území sú prítomné aj výrazné rozsiahle antropogénne formy reliéfu (poddolované územie, odvaly, haldy, antropogénne terasy). Z hľadiska morfológicko-morfometrických typov reliéfu predstavuje územie zväčša silne členitú nižšiu hornatinu. Na severovýchodnom okraji doň zasahuje silne členitá vrchovina, hrebeňové polohy na severnom okraji doliny Poráčskeho potoka a medzi Poráčskym a Slovinským potokom predstavujú výrazne inverzné plochy silne členitej pahorkatiny. Zo súčasných reliéfových procesov sa v južnej časti uplatňuje silný fluválny erózný proces so silnou hĺbkovou eróziou, stredne silným až silným pohybom hmôt po svahu v horskom teréne v rámci fluválnych a stráňových procesov, v severnej časti v oblasti Galmusu fluvialnokrasový proces s tvorbou krasových a polokrasových foriem a tvorbou zovretých dolín v rámci rozpúšťacích a kombinovaných procesov. Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie leží územie v oblasti: Gemerského pásma a podoblastiach: Špišsko-gemerského rudohoria

a Galmusu. Geologická stavba územia je zložitá. Oblasť Galmusu je budovaná mohutnou platňou wettersteinských vápencov a dolomitov mezozoika vnútorných Karpát, ktoré sú na okrajoch v kombinácii so zlepencami pieskovecami a pestrými ílovitými bridlicami mladšieho paleozoika. Údolie Slovinského potoka južne od Galmusu je budované horninami staršieho paleozoika gemerika – metamorfovanými vulkanitmi, fylitmi, metabazaltmi a metapieskovcami, južnú časť Lacemberskej doliny tvoria kyslé vulkanity drnavského a vlachovského súvrstvia (spodný devón, vrchné kambrium – stredný silúr). Nivu Slovinského a Poráčskeho potoka vyplňajú fluválne holocénne sedimenty, na ktoré nadväzujú lokálne a v pramennej oblasti Slovinského potoka aj súvislé polohy deluviálnych pleistocénno-holocénnych sedimentov. Územie obce leží v regióne jadrových pohorí, subregióne obalových jednotiek, rájone predkvartérnych hornín: vápencovo-dolomitických hornín, nízkometamorfovaných hornín, efuzívnych hornín.

Hydrologické pomery

Osou územia je tok Slovinského potoka, ktorý z ľavej strany priberá bohato vetvený Poráčsky potok. Územie je odvodňované Hornádom. Podľa hydrogeologického rájónovania ležia podzemné vody posudzovaného územia v rájone MG 117. mezozoikum Galmusu s príľahlým paleozoikom, budovanom horninami paleogénu a mezozoika, s dobrou až veľmi dobrou krasovo-puklinovou priepustnosťou. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho hydrologické vlastnosti. Mezozoické horniny sú charakteristické veľmi dobrou až dobrou krasovo-puklinovou priepustnosťou a vysokým zvodnením, metamorfované horniny majú slabú až veľmi slabú puklinovú priepustnosť a minimálne zvodnenie. Najvýznamnejšie hydrogeologické kolektory v území predstavujú v oblasti Galmusu vápence a dolomity, ktorých kvantitatívna charakteristika prietochnosti a hydrogeologická produktivita je vysoká ($T = 1.10^{-3} - 1.10^{-2} \text{ m}^{-2} \cdot \text{s}^{-1}$), vo zvyšnej časti územia metamorfity s nízkou kvantitatívnou charakteristikou prietochnosti a hydrogeologickou produktivitou ($T < 1.10^{-4} \text{ m}^{-2} \cdot \text{s}^{-1}$). Charakteristika režimu odtoku patrí do stredohorskej oblasti, typ snehovo-dažďový. Akumulácia v mesiacoch XI – II, vysoká vodnosť III – V, najvyššie Q_{ma} IV ($V > III$) ($V < III$), najnižšie Q_{ma} I – II, IX – X a mierne výrazné podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy.

Povrchové vody sú odvodňované Slovinským a Poráčskym potokom a ich prítokmi, územie patrí do povodia Hornádu.

Podľa Vyhlášky MŽP SR č. 211/ 2005 Z. z. sú Slovinský potok s číslom hydrologického poradia 4-32-01-098 a Poráčsky potok s číslom hydrologického poradia 4-32-01-101 zaradené medzi vodohospodársky významné vodné toky.

Osobitnou kapitolou sú banské vody. V rámci likvidácie banskej ťažby bolo podzemie zaplavené. Hospodárske využitie banských vôd neprichádza do úvahy, nakoľko sú prekročené niektoré chemické a biochemické limity.

Klimatické podmienky

Z klimatického hľadiska zaradíme územie obce do teplej oblasti, okrsku teplého, na rozhraní mierne vlhkého a suchého. Je charakterizovaný miernou zimou s dlhším slnečným svitom. Na podnebie obce má veľký vplyv severný výbežok Podunajskej nížiny a hlavne jej južný sklon, ktorý ovplyvňuje slnečný svit, a tým aj celkové slnečné ohrievanie oblasti. Priemerná ročná teplota sa pohybuje okolo 9,2 °C s prevládajúcim južným až juhozápadným smerom vetra.

Pedologické podmienky

Z pôdných typov sa v oblasti katastra Sloviniek vyskytujú v nadloží metamorfovaných hornín prevažne kyslé až výrazne kyslé (oligobázické) kambizeme podzolové, na mezozoických horninách Galmusu sa vyskytujú rendziny a kambizeme rendzinové. V oblasti Poráčskej doliny sa uvádzajú kultizeme kambizemné výrazne kontaminované. Pôdy sú v dolinách prevažne hlinité, kde sú neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %), vo zvyšnej časti piesčito-hlinité, ktoré sú stredne kamenité (štrkovité) (20 – 50 %). Obsah humusu v poľnohospodárskych pôdach je nízky (< 1,8 %). Pôdna reakcia je v oblasti Galmusu neutrálna (7,3 – 6,5 pH), vo zvyšnej časti územia slabo až veľmi silno kyslá (6,5 – 4,5 pH). Pôda v obci je využívaná prevažne na poľnohospodárske účely. Poľnohospodárska pôda zaberá až 90,7 % celkovej výmery katastra územia. Lesné pozemky zaberajú len 1,2 % územia, čoho dôsledkom je aj nízky koeficient ekologickej stability. Taktiež vodné a ostatné plochy zaberajú len malé percento územia (vodné plochy 2,5 % a ostatné plochy 0,5 %). Zastavané plochy sa rozprestierajú na ploche 29,9 ha (5,1 %). Poľnohospodárska pôda je obhospodarovaná prevažne ako orná, čo odráža aj vysoký stupeň jej zornenia (97,4 %). Pozemky s trvalými trávnyimi porastami zaberajú 0,5 % z celkovej rozlohy poľnohospodárskej pôdy a záhrady 2,1 %.

Prírodné pomery

Lesné porasty sa rozprestierajú pomerne rovnomerne v celom katastri, pričom Poráčsku a Lacemberskú dolinu vyplňajú v podstate celú. V odľahlejších častiach ide do veľkej miery o prirodzené, pôvodné bukovo-jedľové porasty, ktoré sú čiastočne narušené, kým najmä bližšie k obci ide o porasty prevažne s druhotnou drevinovou skladbou, čo súvisí aj s intenzívnou banskou činnosťou

v minulosti. Lesnatosť katastra Vyšných Sloviniek je 82,84%, Nižných Sloviniek 74,05 %. Zastúpenie nelesnej drevinovej vegetácie (NDV) je dobré, čiastočne nerovnomerne rozdelené. NDV predstavuje najmä líniovú zeleň na medziach, úvozoch a stržiach, okolo potokov, rozsiahly výskyt má skupinová, hlúčiková, falangovitá až plošná NDV v oblasti medzi Lacemberskou a Poráčskou dolinou. V porovnaní s celoslovenskými pomermi vo výskyte rozptýlenej stromovej zelene predstavuje posudzované územie krajinu so stredným zastúpením stromov. Z hľadiska výskytu krovín predstavuje územie okolo obce krajinu s riedkym zastúpením rozptýlenej krovinovej zelene, v oblasti Suchinca a Skaly krajinu s veľmi dobrým zastúpením rozptýlenej krovinovej zelene. Z hľadiska drevinového zloženia prevláda najmä smrek, smrekovec, breza, topoľ osikový, menej borovica, jedľa, v líniovej NDV sa uplatňuje najmä trnka, ruža šípová, hloh jednozemenný, svíb krvavý, vrbá rakytová a krehká a baza čierna, menej čerešňa vtáčia, vrbá sliezka, jarabina vtáčia či krušina jelšová. Brehové porasty sú zväčša tvorené jelšou sivou, vrbou krehkou, purpurovou a čremchou.

Trvalé trávne porasty sú sústredené najmä v okolí obce, menej v odľahlých častiach katastra v oblasti Galmusu (Skala) a na západnom okraji katastra (Suchinec). Intenzívnejšie sú obhospodarované len v okolí obce, zväčša sú menej intenzívne až neobhospodarované, čo sa prejavuje vysokým podielom náletových drevín. Mimo rekultivovaných plôch sú zväčša prirodzeného charakteru, čiastočne narušené vplyvom imisií.

Oráčiny zaberajú časť poľnohospodárskej plochy katastra len v bezprostrednom okolí obce, sústredené sú najmä na miernych svahoch s menšou mierou erózie. K. ú. Vyšné Slovinky má zornenie 0,49 %, Nižné Slovinky 1,12 %. **Mozaikové štruktúry** sa v rámci katastra vyskytujú pomerne často, je tu pomerne častá mozaika drevinových a krovinových formácií v trávnych porastoch, na početných medziach a erózných stržiach. Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené poľné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod. Prirodzené plochy bez vegetácie predstavujú rozsiahle plochy obnažených skál v krasovej časti katastra. **Vegetácia** v intraviláne má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch, menej drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách. Vzhľadom na postavenie a charakter obce a jej okolité prostredie preniká do intravilánu prirodzená vegetácia, vrátane drevinovej.

Napriek intenzívnej mnohoročnej baníckej činnosti v okolí obce sa v katastri zachovali mimoriadne prírodné hodnoty, podmienené pestrým geologickým zložením podkladu, jeho geomorfologickou tvárnosťou a neprístupnosťou, ako aj citlivým obhospodarovaním plôch v minulosti. Mimo obce sú najhodnotnejšími prírodnými lokalitami Slovinský a Poráčsky potok. Mnohé lesné porasty

Príloha č. 1 Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)

v Lacemberskej doline, ktoré si dodnes zachovali prirodzené drevinové zloženie, či lesné porasty v oblasti Suchinca. Lokálne veľmi hodnotné sú aj lesné porasty v oblasti kót bukoveckého hrebeňa (Korban, Orlí vrch, Havrania hlava), ktorý prebieha paralelne s údolím Hnilca a ohraničuje Lacemberskú dolinu z juhu. Severne od Lacemberskej doliny sa nachádzajú prirodzené pasienky s hodnotnou vegetáciou a lokálnymi rašeliniskami. Pomerne zachovalé pasienky sú aj v ústi Lacemberskej a Poráčskej doliny.

Najvýznamnejšie prírodné hodnoty sa však zachovali na vápencovom podklade Galmusu. V jeho strednej časti je chránená najmenšia časť Poráčskej doliny vyhlásená v roku 1981 na ploche 390,5 ha za štátnu prírodnú rezerváciu Červené skaly, dnes je to Národná prírodná rezervácia. Snaha o ochranu ďalších lokalít Galmusu vyvrcholila po vstupe Slovenska do Európskej únie, keď bol takmer celý masív Galmusu zaradený do Národného zoznamu európsky významných území celoeurópskej siete NATURA 2000.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Z pestrého rastlinstva v rámci katastra sú najhodnotnejšie nelesné a lesné spoločenstvá vápencového podkladu, kde ako najhodnotnejšie druhy rastú poniklec slovenský, poniklec prostredný, prilbica jedhojová, veternica lesná, ľalia cibulkonosná, plavúnka švajčiarska, orlíček obyčajný, soldanelka uhorská, vstavačovec bazový, prvosienka holá, smrčinec plazivý, soldanelka karpatská. Na vlhkých plochách a rašeliniskách sa vyskytuje vachta trojlistá, rosička okrúhloлистá, vstavačovec májový, mečík škridlicovitý. Mimo týchto plôch je vzácnosťou na mezofilných pasienkoch vratička mesiačikovitá.

Zo živočíchov sa vyskytuje salamandra škvrnitá, mlok obyčajný, mlok horský, kuna žltobruchá, ropucha obyčajná, ropucha zelená, skokan hnedý, jašterica obyčajná, jašterica živorodá, slepých lámavý, užovka hladká, užovka obyčajná, vretenica obyčajná.

Z veľkého množstva vyskytujúcich sa vtákov najvýznamnejšími sú orol skalný, sokol sťahovavý, výr skalný, sova dlhochvostá, bocian čierny, jariabok hôrny.

Chránené územia

Z hľadiska územnej ochrany prírody do územia zasahuje Národná prírodná rezervácia Červené skaly so 4. a 5. stupňom ochrany. Časť katastra je pokrytá územím európskeho významu SKUEV0287 Galmus, ktorého súčasťou je aj NPR Červené skaly, s 2., 3., 4. a 5. stupňom ochrany, celé územie mimo

Príloha č. 1 Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)

intravilánu obce leží v navrhovanom chránenom vtáčom území Volovské vrchy, v rámci ktorého sú v posudzovanom území vymedzené aj dva navrhované ekologické funkčné priestory v oblasti Galmusu a v závere Lacemberskej doliny. SKUEV Galmus a navrhované CHVÚ Volovské vrchy sú súčasťou európskej siete chránených území Natura 2000.

Červené skaly - základné údaje

Výmera chráneného územia: 3 905 000 m²

Rok vyhlásenia: 1981

Zriaďovací orgán pri vyhlásení CHÚ: Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky

Názov právneho predpisu vyhlasujúceho CHÚ: Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 2654/1981-32 z 30. 4. 1981

Predmet ochrany: Kaňon Poráčskeho potoka, stený ktorého tvoria Červené skaly, je zarezaný do Galmuskej planiny a má polokrasový charakter. NPR predstavuje typické geobiocenózy Slov. rudohoria s ukázkou skalných, lúčnych a lesných spoločenstiev.

Demografické údaje obce

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje niekoľko ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Štruktúra obyvateľstva je výsledkom základných demografických procesov reprodukcie, či už prirodzených (pôrodnosť, úmrtnosť) alebo mechanických (sťahovanie) a sú statickými charakteristikami populácie. Predstavujú základné fakty na podporu rozhodovania v súvislosti s rozvojom ľudskej spoločnosti. Je dôležité vymedziť demografické trendy a v rámci nich aj náboženskú, národnostnú a vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva. K základným demografickým ukazovateľom patrí aj dynamika obyvateľstva, ktorá sa vyjadruje prirodzeným a migračným pohybom. Tabuľka č. 1 uvádza vývoj počtu obyvateľov za posledných 10 rokov. V sledovanom období (2013 – 2022) počet obyvateľov vykazuje rastúci i klesajúci trend vývoja. Celkový počet obyvateľov obce v roku 2022 bol 1 783.

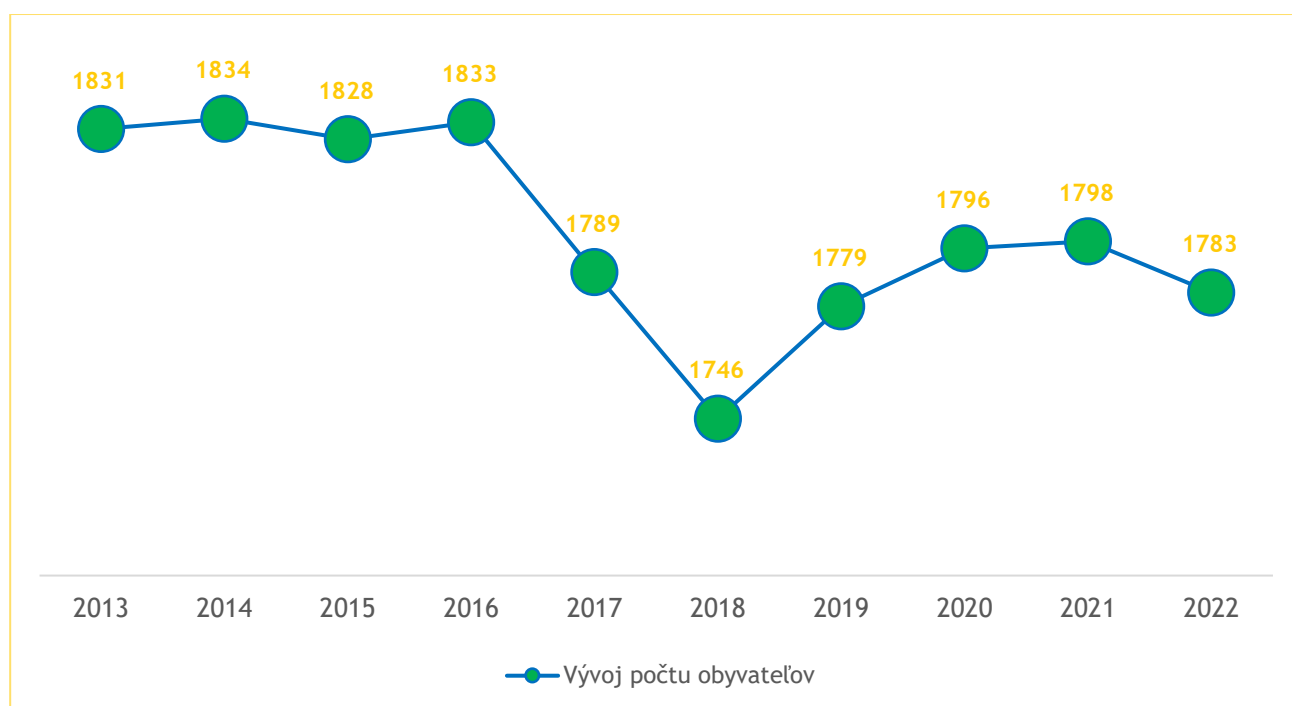
**Príloha č. 1 Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

Tabuľka 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci v období od 2013 do 2022

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet obyvateľov	1831	1834	1828	1833	1789	1746	1779	1796	1798	1783
počet narodených	29	16	14	15	19	12	12	14	27	12
počet zomrelých	33	29	25	24	19	19	18	17	22	24
celkový prírastok/úbytok	12	29	19	4	16	11	34	36	30	19
prírodný prírastok/úbytok	-4	-13	-11	-9	0	-7	-6	-3	5	-12
migračný prírastok/úbytok	-7	20	7	-19	-10	-20	21	18	-5	4

Zdroj: obec, vlastné spracovanie

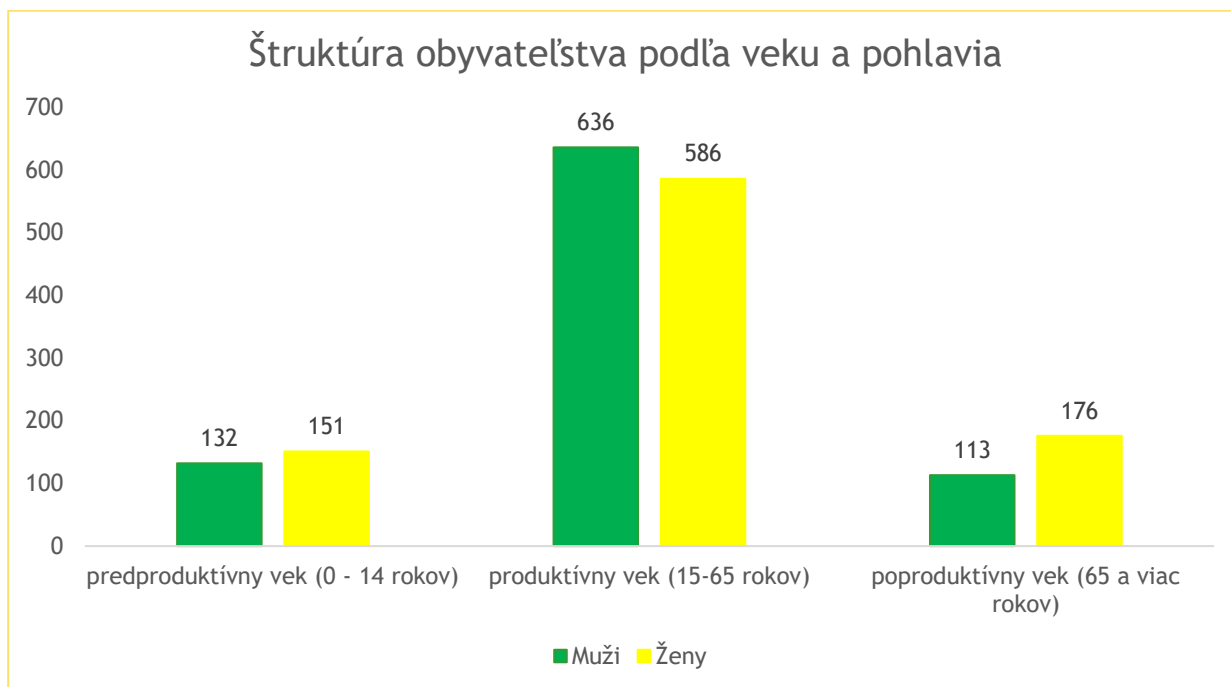
Štruktúra obyvateľstva podľa veku a pohlavia

Dôležitou charakteristikou ľudských zdrojov je veková štruktúra obyvateľstva v kategóriách predproduktívny (0-14 rokov), produktívny (15-65 rokov) a poproduktívny vek (65 a viac rokov). Veková štruktúra je základným ukazovateľom pre posúdenie budúceho vývoja populácie. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku (15-65 rokov) konkrétne 1 222 obyvateľov, najmenší podiel na obyvateľov pripadá v poproduktívnom veku, a to 289 obyvateľov.

Tabuľka 2 Veková štruktúra obyvateľstva

VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATELSTVA	MUŽI	ŽENY	SPOLU
predproduktívny vek (0-14 rokov)	132	151	283
produktívny vek (15-65 rokov)	636	586	1222
poproduktívny vek (65 a viac rokov)	113	176	289

Zdroj: obec, vlastné spracovanie

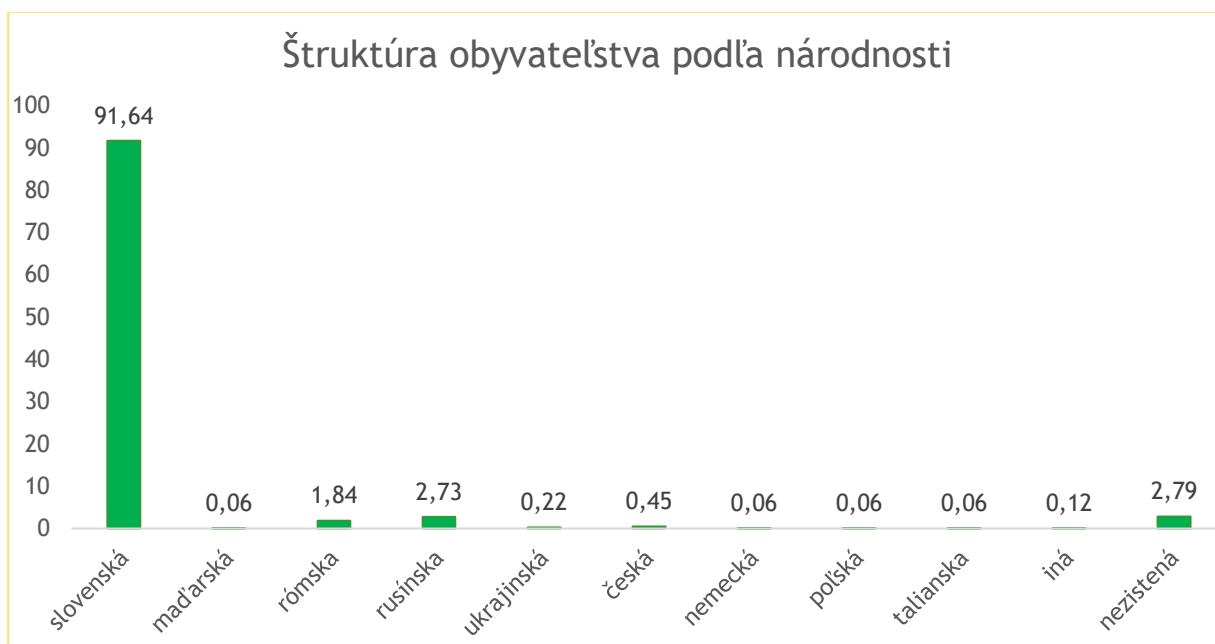
Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Podľa výsledkov sčítania môžeme obyvateľstvo hodnotiť aj z hľadiska národnostnej štruktúry. Z pohľadu národnostného zloženia výrazne prevláda slovenská národnosť, nakoľko 91,64% obyvateľov sa hlási práve k tejto národnosti.

Tabuľka 3 Národnostná štruktúra obyvateľstva

NÁRODNOSŤ	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
slovenská	1644	91,64
maďarská	1	0,06
rómska	33	1,84
rusínska	49	2,73
ukrajinská	4	0,22
česká	8	0,45
nemecká	1	0,06
poľská	1	0,06
talianka	1	0,06
iná	2	0,11
nezistená	50	2,79

Zdroj: Štatistický úrad SODB 2021

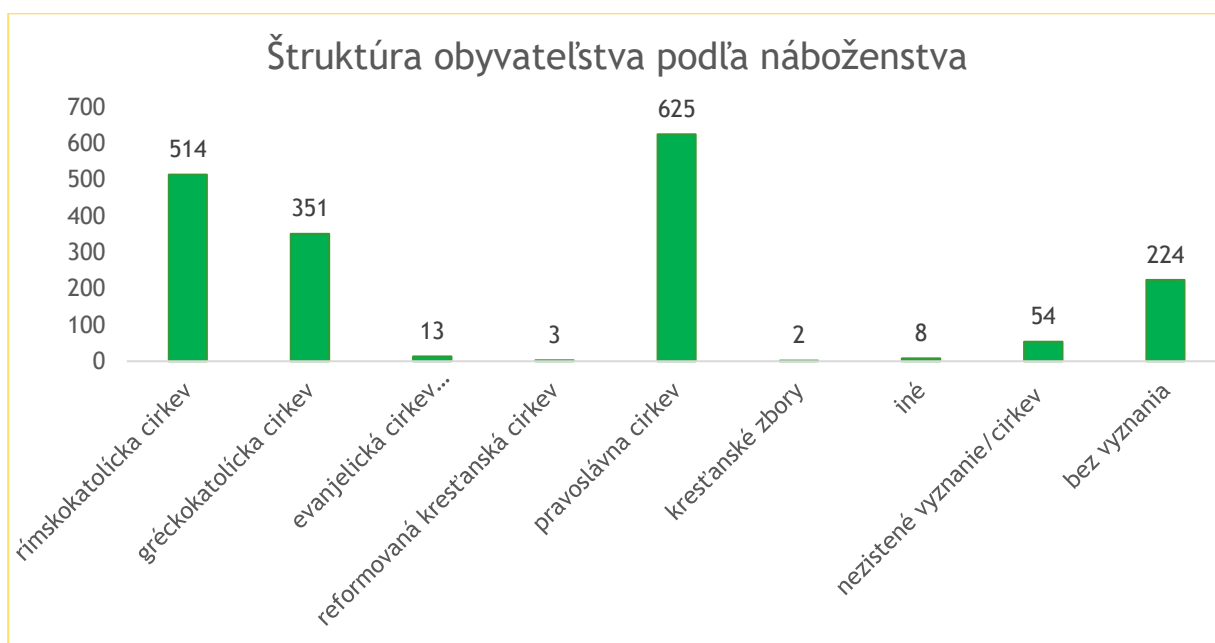
Štruktúra obyvateľstva podľa náboženstva

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva rôznorodá. V obci má najväčšie zastúpenie pravoslávna cirkev 34,84%.

Tabuľka 4 Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania

NÁBOŽENSTVO	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
rímskokatolícka cirkev	514	28,65
gréckokatolícka cirkev	351	19,57
evanjelická cirkev augsburského vyznania	13	0,72
reformovaná kresťanská cirkev	3	0,17
pravoslávna cirkev	625	34,84
kresťanské zbory	2	0,11
iné	8	0,44
nezistené vyznanie/cirkev	54	3,01
bez vyznania	224	12,49

Zdroj: Štatistický úrad SODB 2021

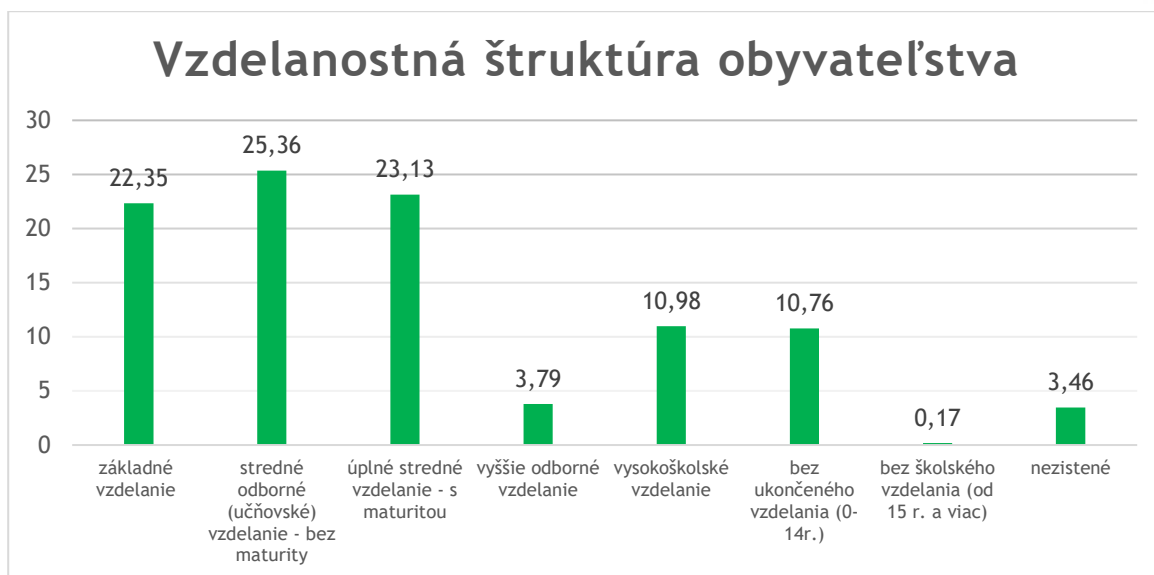
Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

Úroveň vzdelania je výrazom sociálno-ekonomického statusu obyvateľstva, ktorú charakterizuje počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého stupňa vzdelania. Predmetné územie má vidiecky charakter, čo sa odráža aj vo vzdelanostnej úrovni obyvateľstva. Z toho dôvodu je nutné venovať tejto oblasti zvýšenú pozornosť. Výrazné postavenie v obci má stredoškolské vzdelanie. Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne a odbornej kvalifikácie je jedným z dôležitých predpokladov ďalšieho rozvoja životnej úrovne obyvateľov.

Tabuľka 5 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

NAJvyššie DOSIAHNUTÉ VZDELANIE	POČET OBYTATEĽOV	PODIEL V %
základné vzdelanie	401	22,35
stredné odborné (učňovské) vzdelanie - bez maturity	455	25,36
úplné stredné vzdelanie - s maturitou	415	23,13
vyššie odborné vzdelanie	68	3,79
vysokoškolské vzdelanie	197	10,98
bez ukončeného vzdelania (0-14r.)	193	10,76
bez školského vzdelania (od 15 r. a viac)	3	0,17
nezistené	62	3,46

Zdroj: Štatistický úrad SODB 2021

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Jednou zo základných sociálno-ekonomických klasifikácií triedenia obyvateľstva je ekonomická aktivita. Z tohto hľadiska možno obyvateľstvo rozdeliť na ekonomicky aktívne a neaktívne. Medzi demografické ukazovatele zaradujeme aj zamestnanosť obyvateľstva. Na základe zmapovania zamestnanosti možno posúdiť, koľko obyvateľov v obci je ekonomicky aktívnych, koľko obyvateľov sa nachádza na materskej dovolenke, koľko je dôchodcov, koľko sa nachádza v obci nezamestnaných a pod.. Nezamestnanosť v obci je na úrovni 5,8%. Ľudský potenciál obce pre ďalší rozvoj možno využiť v širšom rámci na úrovni rozvoja mikroregiónu.

Tabuľka 6 Ekonomická aktivita obyvateľstva

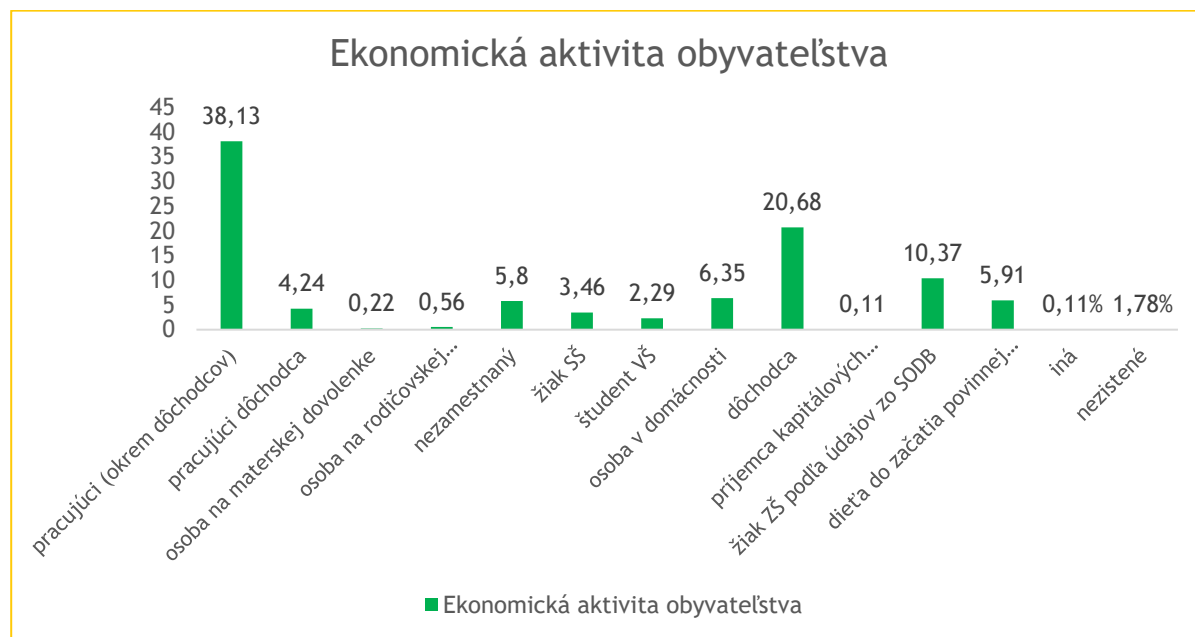
EKONOMICKÁ AKTIVITA	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
pracujúci (okrem dôchodcov)	684	38,13
pracujúci dôchodca	76	4,24
osoba na materskej dovolenke	4	0,22
osoba na rodičovskej dovolenke	10	0,56
nezamestnaný	104	5,8
žiak strednej školy	62	3,46

**Príloha č. 1 Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky
na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)**

študent vysokej školy	41	2,29
osoba v domácnosti	114	6,35
dôchodca	371	20,68
príjemca kapitálových príjmov	2	0,11
žiak ZŠ podľa údajov zo SODB	186	10,37
dieťa do začatia povinnej školskej dochádzky	106	5,91
iná	2	0,11
nezistené	32	1,78

Zdroj: Štatistický úrad SODB 2021

Štruktúra domového a bytového fondu

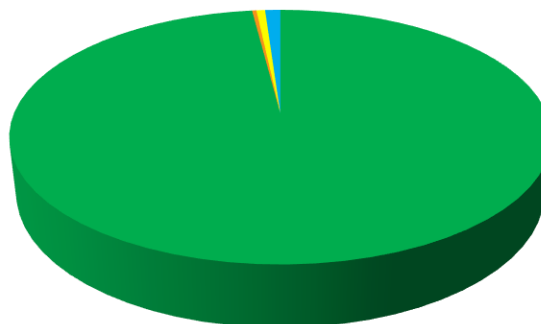
Väčšina obyvateľov v obci Slovinky býva v tradičných rodinných domoch. Celkový počet trvalo obývaných rodinných domov je 633. Rodinné domy sú v dobrom stave. V obci sa nachádzajú 2 bytové domy.

Tabuľka 7 Bytová/domová štruktúra

BYTOVÁ/DOMOVÁ ŠTRUKTÚRA	POČET
trvalo obývané rodinné domy	633
trvalo obývané bytové domy	2
S nezistenou obývanosťou	1
Iné	10
CELKOM	646

Zdroj: Štatistický úrad SODB 2021

Štruktúra domového a bytového fondu

■ Trvalo obývané rodinné domy ■ Trvalo obývané bytové domy
■ Ostatné budovy na bývanie ■ Iné

Infraštruktúra

Sociálna infraštruktúra

Úroveň občianskej vybavenosti je ovplyvňovaná charakterom obce, veľkosťou obce, počtom jej obyvateľov a návštevníkov, ich potrebami. V rámci administratívnych budov sa v obci nachádza obecný úrad. Predmetná budova je určená pre potreby obyvateľov a návštevníkov obce. Nasledujúca tabuľka uvádza občiansku vybavenosť.

Tabuľka 8 Sociálna infraštruktúra

Sociálna infraštruktúra – občianska vybavenosť v obci		ÁNO/NIE
Kultúrny dom		áno
Dom smútku		nie
Cintorín		áno (3)
Kostol		áno (3)
Materská škola		áno
Základná škola		áno
Stredná škola		nie
Školské ihrisko		áno
Futbalové ihrisko		áno
Ihriská (iné)		áno
Športová hala		nie
Telocvičňa		áno
Kúpalisko (umelé, prírodné)		nie
Zimný štadión (otvorený, krytý)		nie
Domov dôchodcov		nie
Knižnica		áno
Pošta		áno
Hotely, motely, penzión		nie
Turistické ubytovne		nie
Iné zariadenia cestovného ruchu		nie
Pohostinstvo		áno (3)

Obchod, predajne	áno (4)
Hasičská zbrojnica	áno
Zdravotné stredisko	nie
Obecný rozhlas	áno
Kino	nie
Denný stacionár (nezisková organizácia)	nie
Domov sociálnych služieb	nie

Zdroj: obec, vlastné spracovanie

Zdravotnícke a sociálne zariadenia

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko. Obyvatelia dochádzajú za zdravotnou starostlivosťou do mesta Krompachy alebo do okresného mesta Spišská Nová Ves.

Obec poskytuje opatrovateľskú službu, chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na pomoc, obec nemá terénnu sociálnu prácu, v malej miere organizuje spoločenský život a voľný čas seniorov. Obec organizuje pri významných životných jubileách posedenie pri hudbe a návštevy občanov nad 80 rokov v čase vianočných sviatkov.

Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí, zatiaľ je to jediná forma terénnych sociálnych služieb v komunite obce pre kategóriu seniorov. Obsah a rozsah ich poskytovania je prevažne zameraný na samotnú a limitovane chápanú opatrovateľskú službu poskytovanú len v časovo úzko vymedzenom rozsahu, ktorý dovoľuje vykonávať len vlastné úkony pomoci a ošetrovateľských činností. Celodenné poskytovanie opatrovateľskej služby v súčasnosti nie je v prevádzke. Vlastná legislatíva na poskytovanie sociálnej služby na území obce Slovinky je vypracovaná a schválená obecným zastupiteľstvom. Táto služba je zapísaná do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Košického samosprávneho kraja.

Jedáleň pre dôchodcov

Obec Slovinky neprevádzkuje jedáleň pre dôchodcov. Stravovanie v prípade potreby obec vie zabezpečiť od registrovaného dodávateľa. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci by mali byť upravené v Zásadách alebo VZN. Túto sociálnu službu - v rámci zákona o sociálnych službách zabezpečuje obec prostredníctvom tretej osoby a na stravovanie neprispieva svojim občanom, ktorí odoberajú stravu z reštauračného zariadenia

Príloha č. 1 Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovinky na roky 2023 – 2029 (s výhľadom do roku 2034)

PERMONIK a ŠJ pri MŠ. Stravu odoberá v priemere 10 stravníkov. Obec nedopláca ekonomicky oprávnené náklady za obyvateľa obce umiestneného v sociálnom zariadení.

Obec poskytuje najmä tieto sociálne služby:

- výkon opatrovníctva nad občanmi súdom obmedzených spôsobilosti na právne úkony (spolupráca s okresným súdom),
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,
- stretnutia dôchodcov,
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....),
- poskytovanie finančnej podpory odkázaným.
- zabezpečenie opatrovateľskej služby a stravovania,

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa bude orientovať na snahu o umiestnenie občanov obce, ktorí sú odkázaní na pomoc druhých v starobe a chorobe do zariadení, ktoré sú zriadené v Košickom kraji, nakoľko priamo v obci nie je vybudované žiadne zariadenie sociálnych služieb.

Školské zariadenia

Na území obce sa nachádzajú vzdelávacie inštitúcie – materská škola a základná škola. Iné vzdelávacie zariadenia sa v obci nenachádzajú. Študenti stredných a vysokých škôl tieto navštevujú v sídle okresu resp. v iných mestách kraja.

Športové zariadenia

V rámci športového vyžitia majú obyvatelia obce, predovšetkým deti a mládež možnosť využívať školské ihrisko pri základnej škole, telocvičňu, multifunkčné ihrisko a tiež futbalové ihrisko, kde sa usporadúvajú športové podujatia, futbalové turnaje. V obci je zriadený Obecný športový klub Slovinky.

Služby

Obec má obchodnú a obslužnú vybavenosť na úrovni primeranej jej veľkosti. Zastúpené sú tu iba potraviny s doplnkovým tovarom. V oblasti služieb sú dostupné pohostinstvá, reštaurácia a školská jedáleň. Obchodná sieť a služby v súčasnosti postačujú primerane potrebám obyvateľstva. Chýbajúce

služby obyvateľstvo využíva v neďalekom meste Krompachy alebo v okresnom meste Spišská Nová Ves. Pri rozvoji cestovného ruchu v rámci aktivít mikroregiónu je potrebné uvažovať o modernizácii súčasnej štruktúry ako aj s rozšírením služieb.

Potenciál rozvoja cestovného ruchu

Najväčšou dominantou obce je kultúrna pamiatka:

Gréckokatolícky chrám sv. mučeníka Juraja patrí medzi dominanty obce je kultúrnou pamiatkou Slovenskej republiky, zapísanou v Ústrednom zozname Národných kultúrnych pamiatok pod číslom 701. Súčasný chrám bol postavený v rokoch 1798 – 1808 a zatiaľ sa nevie či sa jednalo o prestavbu chrámu, alebo o novostavbu. Chrám je dlhý 44,4 m, široký 17,4 m a vysoký 39,8 m a pri svojom zasvätení na počesť mučeníka Juraja, ktorý je aj patrónom obce v roku 1804 patrila svojou veľkosťou k najväčším vo vtedajšej Mukačevskej eparchii. V roku 1874 prešiel chrám prvou prestavbou, na začiatku 20. storočia bol premaľovaný, koncom 20. storočia prebehla rekonštrukcia vonkajšej fasády a strechy chrámu. Veža chrámu má štyri hodinové ciferníky, ktoré sú nefunkčné. Vo veži sa nachádzajú tri pôvodné zvony, dva väčšie sú poháňané elektrickým pohonom a riadené časovým spínačom.

Ikonostas v chráme bol postavený roku 1874 a pozostáva z piatich jednotlivo usporiadaných radov ikon: miestneho, radu sviatkov, apoštolov, prorokov a patriarchov a Golgoty, ktorá je na vrchole ukončená krížom.

Súčasnú podobu nadobudla svätyňa v rokoch 1990 – 1994, keď bol prestavaný oltár a vyrobený nový mobiliár, ktorý pozostáva z prestola a bohostánku, žertveníka a stola na obliekanie, sedesu a sedadiel pre miništrantov. Súčasťou liturgického priestoru svätyne je zaprestolná ikona *Krista – archijereja, ktorý slávi Eucharistiu* z dielne Rastislava Bujnu (1999), grécky evanjeliár a sedemramenný kovový svietnik, ktoré sú darom miestnych veriacich.

Lod' je od svätyne oddelená drevenou stenou – ikonostasom z roku 1874. Súčasná podoba lode chrámu je rozdelená štyrmi blokmi lavíc vyrobenými roku 2000, ozdobené sú 6 párami procesiových zástav. Do lode sa vchádza hlavným vchodom zo západnej strany a bočným vchodom z južnej strany. Oproti bočnému vchodu sa nachádza oltár Presvätej Bohorodičky. V prednej časti lode sú dva krylosy. V severnej časti je jaskyňa tzv. Božieho hrobu, kde kedysi ukladali pláštenicu na sviatky Paschy. Dnes táto „drevená“ jaskyňa slúži na aranžovanie jasličiek betlehema, ktoré sú vzácnym ručne zhotoveným darom dielne Bames z Krompách. Južný krylos je vyhradený pre miesto kantora. Nástené fresky z prvej polovice 20. storočia sú premaľbou pôvodnejších fresiek. Pôvodné sa zachovali len na západnej

stene lode. Sú na nich vyobrazení sv. mučeník Juraj, sv. archanjel Michal a chór anjelov hrajúci na hudobných nástrojoch. V západnej časti loď prechádza do predsiene chrámu, v ktorej sa nachádza hlavný vchod chrámu a vchody do sakristie a chrámovej veže.

Veža chrámu je v súčasnosti pokrytá strešnou medenou krytinou. Má štyri hodinové ciferníky, ktoré sú momentálne nefunkčné. Zvony sú pôvodne tri, dva väčšie sú poháňané elektrickým pohonom a riadené časovým spínačom.

Kaplnka - Vyšno Slovinská v česť Nanebovzatia Panny Márie - gréckokatolícka kaplnka situovaná pri vyšnom cintoríne, vysvätená bola v r. 1947 v česť Nanebovzatia Panny Márie.

Kaplnka sv. Kríža gréckokatolícka kaplnka situovaná v Poráčskej doline v katastrálnom území Nižné Slovinky.

Pamätníky padlým v prvej a druhej svetovej vojne boli postavené v roku 1970, no už skôr a to dňa 28. októbra 1928 bol pri 10 ročnom jubileu budovania Československej Republiky odhalený pamätník padlým z prvej svetovej vojny umiestnený v blízkosti gréckokatolíckeho chrámu, z ktorého pochádza pamätná tabula na terajšom pamätníku. Pamätníky sú situované v parku v centre obce.

Banické pamiatky

Banský portál štôlne - portál štôlne pri Obecnom úrade bol vybudovaný v roku 2009 členmi banického cechu v Slovinkách, ako pamiatka k banickej histórii obce. Banské vagóniky ako jeden z pozostatkov banskej činnosti boli umiestnené k Obecnému úradu už v roku 2004.

Pamätník pri šachte Dorotea - pamätník usadený v roku 2011 na mieste bývalej šachty Dorota v uzavretom banskom areáli v časti obce Dorotea.

Pamätník baníkom, ktorí zahynuli pri výkone povolania 1950 – 1993 - odhalený bol v centre obce v roku 2013.

Banický chodník - náučný chodník s vyznačenými historickými banskými dielami a čiastočnou úpravou vstupných portálov, či šácht.

Potenciál pre rozvoj poskytuje blízkosť silných turistických destinácií v blízkom okolí (Slovenský raj, Galmus, pohorie Branisko, Gotická cesta a existujúce strediská a centrá cestovného ruchu, Levoča, Spišský hrad, Žehra). Cestovný ruch môže tvoriť v budúcnosti doplnkový zdroj rastu s orientáciou na

tradície vidieckeho cestovného ruchu a napojenie na existujúce produkty (Gotická cesta, Železná cesta) a ďalšie vznikajúce produkty cestovného ruchu v Košickom a Prešovskom kraji.

Z hľadiska rekreácie a turistiky sú zaujímavé najmä:

Poráčska dolina je úzkou krasovou dolinou 9 km dlhou, ktorú vo vápencoch vyhlbil Poráčsky potok. Spája obce Poráč a Slovinky, obklopená strmými svahmi Červených skál a Vápeníka zo severu, Slovinskej skaly z juhu.

Časť Poráčskej doliny (Červené skaly) je vyhlásená za Národnú prírodnú rezerváciu a značná časť okolia bola zaradená do Národného zoznamu európskych významných území celoeurópskej siete NATURA 2000. Dolina vyniká prekrásnou prírodou so zaujímavou scenériou vápencových skál, v ktorých môžeme spozorovať početné diery a jaskyne. Turistická trasa Poráčskou dolinou začína pri smerovníku v strede obce v blízkosti základnej školy. Trasa je nenáročná, vhodná aj pre ľahkú cykloturistiku, dobre značená.

Biela skala sa týči vo výške 926 m nad obcou Slovinky a patrí medzi dominanty Galmusu. Výhľad z vrcholu poskytuje peknú scenériu na naproti stojacu Slovinskú skalú a v pozadí sa rozpínajúci Krompašský vrch, Ostrý vrch a Havraniu hlavu. Nakoniec si možno vychutnať pohľad na značnú časť obce Slovinky, ktorá sa rozprestiera pod vrcholom. Turistická trasa na Bielu skalú začína pri smerovníku v strede obce v blízkosti základnej školy.

Slovinská skala je skalný masív zložený z trojvrcholu Matisovec (877 m), Skala (1014 m) a Holina (880 m), ktorý vyniká z troch strán ohraňovanými vápencovými stenami a na vrchole rovnomernou planinou o rozlohe 2 km². Svojím spôsobom je Slovinská skala dominantným vrchom v okolí, pretože svojou formou a zložením sa odlišuje od okolitých vrchov. Strmé priepasti Slovinskej skaly obklopujú z juhu celú časť Poráčskej doliny a Slovinská skala ako celok oddeľuje Poráčsku dolinu od Lacembergskej doliny.

Slovinská skala je zaradená do Národného zoznamu európskych významných území siete Natura 2000 a je jednou z najzachovalejších území svojho druhu na Slovensku. Kvôli ochrane dôležitých biotopov neboli na Slovinskú skalú zriadené turistické trasy. Strmé svahy masívu znemožňujú prístup na vrchol, a jestvuje len pár neznačených chodníkov, ktoré naň vedú. Náhorná planina vyniká množstvom vysokohorských lúk a prístupom na skalné bralá, z ktorých sú nádherne rozhliadne ako do Poráčskej doliny a južnú časť Galmusu tak aj do Lacembergskej doliny. Turistická trasa okolo Slovinskej skaly začína pri smerovníku v strede obce v blízkosti základnej školy.

Vrchmi okolo Sloviniek

Územie obce Slovinky je zovreté hrebeňmi dvoch horských masívov orientovaných v smere V – Z. Zo severnej strany je to lúnia Bielej skaly, Galmusu a Zbojského stola. JV a J hranice katastra tvorí lúnia Krompaškého vrchu, Ostrého vrchu, Havranej hlavy, Orlieho vrchu, Korbanu a Bukovca. Nadmorská výška niektorých hrebeňov presahuje 1000 m a poskytuje výhľad do širokého okolia. Trasa je stredne náročná, vhodná aj pre strednenáročnú až náročnú vysokohorskú cykloturistiku, dobre značená.

V neďalekom území sa nachádza **Národná prírodná rezervácia Galmuská tisina** – vyhlásená r. 1982, **prírodná pamiatka Závrty na Galmuse** – sústava viacerých závrtoy na krasovej planine, chránená jaskyňa **Šarkanova diera**.

Nesporné prírodné hodnoty majú však aj iné horské lokality v blízkosti Sloviniek ako sú:

- Hnilecké vrchy, s lokalitou vrchu Bukovec,
- Slovenský raj, Volovské vrchy, Branisko, Levočské vrchy.

V ďalšom území sú z pohľadu cestovného ruchu významné:

- Makrušovský skalný hriíb,
- Spišský hrad, Dreveník a Rajtopíky (skalné mestá),
- Levoča, Slovenský raj, Vysoké Tatry.

Cykloturistika

Návštevníkom okolie obce poskytuje možnosť menej náročnej rekreačnej cykloturistiky ako aj náročnejšej horskej cykloturistiky po sprístupňujúcich trasách. Do kategórie rekreačnej a len trochu náročnejšej cykloturistiky s krásnymi výhľadmi na západ Vysoké Tatry spája obec Matejovce nad Hornádóm s Poráčóm. Odtiaľ vedú dve značené cyklotrasy v smere na Bielu Skalu a na Slovinky po Poráčskej doline. Pre priaznivcov horskej cykloturistiky je to najmä cyklotrasa smerujúca k Bielej skale vedená po hrebeni pohoria Galmus s alternatívnym ukončením na severe na Zahure pri Spišských Vlachoch alebo na juhu pred Slovinkami. Trasy sú vedené rôznym povrchom, profilom a sú rôznej náročnosti (od rekreačnej cez šport až po náročné). Hustota trás v území stredného Spiša predstavuje 0,45 km/km².

Jazdenie

V okolí Sloviniek sa nachádzajú 3 jazdecké trasy vedené po značení žltej a červenej jazdeckej trasy a jazdeckého okruhu.

Lyžovanie a rekreačný beh na lyžiach

Tento druh aktivity je podmienený atraktívnosťou prostredia a vhodnými klimatickými podmienkami, čo dané územie spĺňa. Snehová pokrývka v horách trvá viac ako 100 dní v roku.

Lokalita s upravovanou a vyznačenou trasou pre bežecké lyžovanie sa tu nenachádza, možné je využiť značené pešie trasy, resp. sieť lesných neznačených ciest.

Najbližšie strediská pre bežecké lyžovanie sú:

- Poráčska dolina,
- Galmus,
- Krompachy, okolie lyžiarskeho strediska Plejsy.

Počas zimnej sezóny poskytuje vynikajúce príležitosti pre kratšie trasy v podhorskom prostredí ale aj intenzívnejšie a náročnejšie výlety. V centre ponuky lyžiarskej turistiky je okruh vedený po modrom pešom turistickom chodníku v oboch smeroch medzi Poráčom na Bielou skalou a zostupom na červený peší turistický chodník v Poráčskej doline medzi Poráčom a Slovinkami. Na lyžiarky turistický okruh nadväzujú lyžiarske trasy v smere na Spišské Vlachy na severe a na Závadku na západe.

Rozšírenejšou formou lyžovania je zjazdové lyžovanie, pre ktoré má blízke okolie veľmi dobré podmienky:

- Krompachy Plejsy – stredisko európskeho významu, hodinová kapacita 5 100 osôb
- Poráčska dolina, Brodok – miestne strediská, kapacita 1 200 osôb
- Slovinky – Hrbok
- Levočská Dolina.

Technická infraštruktúra

Nasledujúca tabuľka uvádza technickú infraštruktúru v obci.

Tabuľka 9 Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra, občianska a dopravná infraštruktúra	Stav
Miestne komunikácie	Stav prevažnej časti miestnych komunikácií je nevyhovujúci. Prístupnosť určitých hodnotných častí územia obce je značne obmedzená. Niektoré premostenia hlavných vodných tokov sú v technicky kritickom stave.
Chodníky	Stav existujúcich chodníkov je najmä v centrálnej časti obce nevyhovujúci, vyžaduje si rekonštrukciu, čiastočne aj pri areáli baní a od ZŠ k MŠ. Pozdĺž hlavnej cestnej komunikácie chýbajú chodníky a pešie doprava je tým ohrozená.
Železničná stanica	V obci sa nenachádza železničná stanica.
Autobusová zástavka	V obci sa nachádza 6 autobusových zastávok, z toho 4 vo vyhovujúcom stave a 2 je potrebné rekonštruovať
Vodovod	Obec má vybudovaný vodovod. Technický stav častí vodovodu je vzhľadom na jeho vek viac ako 50 rokov nevyhovujúci.
Kanalizácia	V obci nie je vybudovaná kanalizácia.
Čistička odpadových vôd	V obci nie je ČOV.
Rozvod plynu	Obec je plynofikovaná.
Zásobovanie teplom	Zdroje a zariadenia na výrobu tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Zásobovanie teplom v obci je riešené po jednotlivých objektoch samostatne.
Elektrické vedenie	Obec je zásobovaná elektrickou energiou z distribučných trafostaníc.
Verejné osvetlenie	Stav verejného osvetlenia je čiastočne vyhovujúci, obec nevyužíva LED technológiu. Prevádzku verejného osvetlenia spravuje externá spoločnosť.
Pokrytie mobilných operátorov	Obec je pokrytá signálmi všetkých mobilných operátorov, kvalita signálov je prevažne dobrá.

Optická sieť na pripojenie internetu	Obec nedisponuje optickou sieťou.
Vodozádržné a protipovodňové opatrenia	Hlavné vodné toky obce sú len malom rozsahu vyregulované. Údržba vodných tokov je nedostatočná. Niektoré menšie vodné toky (časť Gelnického a Bezmenného toku) sú vyregulované.

Zdroj: obec, vlastné spracovanie

Obec Slovinky
Slovinky č.58, 053 40 Slovinky
www.obecslovinky.sk

